

JIHOČESKÁ UNIVERZITA v ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Pedagogická fakulta – Katedra informatiky

Využití sociálních sítí ve výuce

Usage of social network in education

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor práce: Aleš Kopecký

Vedoucí práce: Mgr. Josef Lombart

2013

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svoji bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské/diplomové práce, a to v nezkrácené podobě pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích dne 29.4.2013

Aleš Kopecký

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
Fakulta pedagogická
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Aleš KOPECKÝ**
Osobní číslo: **P09522**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Informační technologie ve vzdělávání**
Název tématu: **Využití sociálních sítí ve výuce**
Zadávací katedra: **Katedra informatiky**

Zásady pro vypracování:

Cílem bakalářské práce bude zmapovat využití sociálních sítí ve výuce v ČR a ve světě. Student popíše možnosti a aspekty využití sociálních sítí ve výuce na ZŠ/SS a porovná je se stávajícími systémy pro podporu výuky. Praktickou částí bude vytvoření vlastní vzdělávací aplikace v rámci sociální sítě a její otestování ve výuce.

Rozsah grafických prací: **CD ROM**
Rozsah pracovní zprávy: **60**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**
Seznam odborné literatury: **viz příloha**

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Josef Lombart**
Katedra informatiky

Datum zadání bakalářské práce: **12. dubna 2011**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2012**

Mgr. Michal Vančura, Ph.D.
děkan

PaedDr. Jiří Vanítek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 8. dubna 2010

Příloha zadání bakalářské práce

Seznam odborné literatury:

1. APLIKACE-FACEBOOK.CZ [online]. c2009 [cit. 2011-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.aplikace-facebook.cz/>>.
2. Facebookdevelopers [online]. 2011-04-03. 2008-08-25 [cit. 2011-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://developers.facebook.com/>>.
3. MUNOZ, Caroline Lego; TOWNER, Terri L. How to Use Facebook in the College Classroom. In Opening Facebook: How to Use Facebook in the College Classroom [online]. 2009 [cit. 2011-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://www46.homepage.villanova.edu/john.immerwahr/TP101/Facebook.pdf>>.
4. ELLISON, Nicole B.; STEINFELD, Charles; LAMPE, Cliff. The Benefit of Facebook Friends: Social Capital and College Students' Use of Online Social Network Sites. In Journal of Computer-Mediated Communication [online]. 2007 [cit. 2011-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://jcmc.indiana.edu/vol12/issue4/ellison.html>>.
5. KAPOUNOVÁ, J. Používání informační a komunikační technologie ve výuce. Ostrava : Pedagogická fakulta, 1999. 74 s. ISBN 80-7042-145-2.
6. KAPOUNOVÁ, J.; PAVLÍČEK, J. Počítače ve výuce a učení. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2003. 118 s. ISBN 80-7042-265-3.
7. JANDOVÁ, J. Počítačová výuka. Zásady tvorby výukových programů. Plzeň: Pedagogická fakulta ZČU, 1995. 62 s. ISBN 80-7043-147-4.
8. Moodle [online]. 2002 [cit. 2011-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://moodle.org>>.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá tematikou využití vybrané sociální sítě Facebook ve výuce. Stěžejní součástí práce je výzkum v oblasti využití uzavřených komunitních skupin této sítě ve výuce SSVOS v Českých Budějovicích. Výzkum pojednává o tom, jakým způsobem lze pomocí Facebooku poskytnout elearningovou podporu v rámci vyučovaného předmětu a také to, jak danou skutečnost vnímali studenti. Práce se mimo jiné zabývá obdobnými výzkumy a možnostmi využití, které již byly provedeny jinde ve světě. Vydává tak ucelený přehled o tom, jak lze Facebook používat pro účely výuky

Abstract

This Bachelor Thesis applies to the themed use of the selected social network Facebook within the classroom. The central part of the work is research on the use of closed networks of community groups in teaching SSVOS in České Budejovice. The research discusses how to use Facebook to provide support for e-learning in the taught subject and how students perceive the reality. This thesis, among other things applies with other similar research and applications which have already been examined elsewhere in the world. It publishes the comprehensive overview of how to use Facebook for educational purposes.

Poděkování

Rád bych poděkoval panu Mgr. Josefu Lombartovi za odborné a organizační vedení při zpracování této práce.

Obsah

1	ÚVOD	11
1.1	CÍLE VÝZKUMU	12
1.2	VÝZKUMNÉ OTÁZKY	12
2	TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	13
2.1	NEJROZŠÍŘENĚJŠÍ SOCIÁLNÍ SÍTĚ	14
2.1.1	<i>Facebook</i>	14
2.1.2	<i>Twitter</i>	17
2.1.3	<i>Google+</i>	18
2.1.4	<i>Spolužáci</i>	18
2.2	POČTY UŽIVATELŮ SOC. SÍTÍ	20
3	ANALÝZA FACEBOOKU	21
3.1	VÝHODY	21
3.1.1	<i>Studium a komunikace</i>	21
3.1.2	<i>Crowdsourcing</i>	22
3.1.3	<i>Týmová spolupráce</i>	22
3.1.4	<i>Správa systému</i>	23
3.2	NEVÝHODY	23
3.2.1	<i>Neuvážené sdílení obsahu</i>	23
3.2.2	<i>Plytvání časem</i>	24
3.2.3	<i>Ochrana osobních údajů a facebookové aplikace</i>	24
3.3	ZABEZPEČENÍ	25
3.4	MOŽNOSTI VYUŽITÍ FUNKCÍ FACEBOOKU VE VÝUCE	26
3.4.1	<i>Stránka</i>	27
3.4.2	<i>Skupina</i>	28
3.4.3	<i>Ankety</i>	30
3.4.4	<i>Školní skupiny</i>	31
3.4.5	<i>Aplikace</i>	32
3.4.5.1	<i>SlideShare</i>	33
3.4.5.2	<i>Zoho Online Office</i>	34
3.4.5.3	<i>Udutu</i>	35

3.5	PŘÍKLADY VYUŽITÍ FACEBOOKU PRO ÚČELY VÝUKY	38
3.5.1	<i>Seminář „Generace síťového věku – využití soc. sítí ve výuce“</i>	38
3.5.2	<i>University of South Florida</i>	39
3.5.3	<i>Mateřská škola ve státě Texas</i>	40
3.5.4	<i>Portland, USA.....</i>	41
3.5.5	<i>Národní institut vzdělávání v Číně.....</i>	42
4	PRŮZKUM PŘED VÝZKUMEM	45
4.1	DOTAZNÍK A ZAHRANIČNÍ STUDIE.....	45
4.1.1	<i>Jak jsou zastoupeny sociální sítě mezi učiteli a studenty?.....</i>	46
4.1.2	<i>Co mladí lidé dělají na Facebooku?.....</i>	48
4.1.3	<i>Funkce Moodlu, které lze realizovat na Facebooku</i>	50
5	FACEBOOK VE VÝUCE SSVOSŽ ČESKÉ BUDĚJOVICE	52
5.1	VYMEZENÍ CÍLŮ	53
5.2	VYMEZENÍ POZOROVANÝCH JEVŮ.....	53
5.3	METODIKA	54
5.3.1	<i>Příprava vzdělávacího obsahu.....</i>	55
5.3.2	<i>Dosažení vzdělávacích cílů.....</i>	57
5.4	POSTUP	60
5.5	PRŮBĚH.....	60
6	VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	65
6.1	VÝZKUM POMOCÍ DOTAZNÍKU	66
6.1.1	<i>Vyhodnocení dat</i>	66
6.1.1.1	<i>Přihlášení do skupiny</i>	68
6.1.1.2	<i>Bezpečnost</i>	69
6.1.1.3	<i>Funkce</i>	70
6.1.1.4	<i>Studium</i>	73
6.1.1.5	<i>Výhody</i>	76
6.1.1.6	<i>Nevýhody</i>	77
6.1.2	<i>Vyhodnocení dotazníku.....</i>	78
6.2	POZOROVANÉ JEVY	79
6.3	VZDĚLÁVACÍ CÍLE.....	80
6.4	NEDOSTATKY A NEVÝHODY	82
6.5	VÝHODY	83

6.6	VYHODNOCENÍ VÝZKUMU.....	84
7	ZÁVĚR.....	86
8	SOUPIS CITACÍ	88
9	PŘÍLOHY	92

1 Úvod

Předmětem této bakalářské práce je prozkoumat potenciál současných sociálních sítí a to především Facebooku, který je s ohledem na počet uživatelů dominantní a těší se vysoké popularitě. Proto se zabývám možnostmi využití jen této sítě. Téma jsem si vybral, jelikož v ČR není publikace, která by se tomuto tématu podrobně věnovala. Další důvod pro výběr tématu je, že sociální sítě zaznamenaly v posledních letech rychlý vývoj, který se dá i nadále očekávat a mnoho studentů na nich má svůj účet. Jejich zařazení do výuky může být obohacující jak pro studenty, tak pro učitele.

Výsledky budou získány formou kvalitativního výzkumu metodami didaktického experimentu a dotazníkového šetření. Výzkum bude proveden na SSVOŠ v Českých Budějovicích a zaměřen na studenty matematiky a informatiky. Hlavním cílem je zjistit, do jaké míry je pro ně facebooková skupina schopna zajistit elearningovou podporu.

Před výzkumem proběhne průzkum pomocí on-line Google dotazníku mezi učiteli a studenty středních a vysokých škol. Na základě získaných údajů bude výzkum proveden. Informace budou čerpány převážně z internetových zdrojů, jako jsou odborné zprávy a články, které zpravidla popisují pouze úzkou část celé problematiky.

1.1 Cíle výzkumu

Cílem práce je popsat funkce a možnosti Facebooku, které by mohly být využity ve výuce. Zároveň ale také zjistit, jakým způsobem probíhaly pokusy o nasazení Facebooku ve výuce ve světě. Na základě těchto poznatků je pak hlavním cílem otestovat využití facebookové skupiny ve výuce SSVOŠ v Českých Budějovicích. Zjistit, jaké výhody a nevýhody tento způsob podpory výuky přináší a popsat konkrétní zkušenosti spojené s Facebookem ve výuce. Domnívám se, že je reálné, aby zastával základní funkce systému pro řízení výuky (LMS), např. správu kurzu či organizaci studijních materiálů apod. Dalším cílem je také vytvořit publikaci, kterou by se mohli inspirovat učitelé škol. Výzkum bude proveden tak, aby na něj bylo možno navázat v diplomové či rigorózní práci.

Cílem práce není přímé srovnání Facebooku s LMS. Vycházím především ze skutečnosti, že LMS jsou profesionálními nástroji pro řízení výuky, kdežto Facebook je sociální sítí, která k tomuto účelu není primárně určena.

1.2 Výzkumné otázky

- 1 Vzbudí využití Facebooku větší zájem studentů o studium?
- 2 Je problém soustředit se v prostředí Facebooku na studium?
- 3 Které funkce výukového systému je schopna plnit skupina na Facebooku.
- 4 Vnímají studenti Facebook jako bezpečné místo pro sdílení informací?

2 Teoretická východiska práce

Sociální síť je v dnešní internetové společnosti často užívaný pojem. Jedná se o dynamicky se rozvíjející odvětví moderního vývoje Internetu. Tak jako člověk v reálném světě nemůže žít sám, tak ani ve světě internetovém nechce být osamocen. Lidé vyhledávají kontakt s okolní společností prostřednictvím nejrůznějších sociálních sítí, kde chatují, sdílejí fotografie, videa či dokumenty, komentují různé příspěvky apod. Sociální sítě jsou tedy virtuálními propojeními skupin lidí, v nichž lze navzájem sdílet různé typy informací.

v celosvětovém měřítku existuje nespočet portálů, které umožňují nejrůznější vytváření sociálních vazeb. Nejzákladnější rozdělení je na národní a celosvětové. Kterými sociálními sítěmi se bude tato práce zabývat? Předmětem práce je některou z nich vybrat a realizovat její uplatnění ve výuce. Za nejdůležitější aspekty výběru jsem stanovil počet uživatelů mezi studenty a učiteli a také to, aby byla výuka realizována v prostředí, které je studentům dobře známě. Tyto podmínky téměř jednoznačně splnil Facebook, který je celosvětově nejrozšířenější sítí vůbec. Analyzoval jsem jeho funkce a navrhl, jak je využít ve výuce, přestože k tomuto účelu nejsou primárně určeny.

Mimo Facebooku jsem se také věnoval dalším sítím. Jde o tři celosvětově nejrozšířenější (Twitter, Google+, MySpace). Dále pak také síť LinkedIn, která je hojně rozšířena mezi učiteli a také největší české sociální síti Spolužáci. Věnována jim je ale pouze tato teoretická část a dotazníkové šetření, které předcházelo samotnému výzkumu. Toto šetření mě utvrdilo ve skutečnosti, že z hlediska snadného přístupu ke studentům, má smysl se nadále věnovat pouze Facebooku. Ve spolupráci s učitelem matematiky a informatiky SSVOS Mgr. Josefem Lombartem, jsem se pokoušel realizovat výuku i na jiné sociální síti. Konkrétně v síti Google+. Bohužel však vzhledem k nezájmu studentů neúspěšně.

2.1 Nejrozšířenější sociální sítě

V této práci věnuji pozornost vybraným sociálním sítím. Jedná se o celosvětově nejrozšířenější sítě, které jsou uživatelům dostupné přes webový prohlížeč.

2.1.1 Facebook

„Facebook je rozsáhlý společenský webový systém sloužící hlavně k tvorbě sociálních sítí, komunikaci mezi uživateli, sdílení multimediálních dat, udržování vztahů a zábavě. s více než miliardou aktivních uživatelů je jednou z největších společenských sítí na světě a je plně přeložen do šedesáti osmi jazyků. Více než 618 miliónů uživatelů jej používá denně a přes 680 miliónů jej používá v mobilu.“¹ v České Republice jej používá přes 3,5 mil. uživatelů. Tyto údaje jsou platné k 31.12.2012.

Tato síť je určena především pro zábavu ve volném čase. Uživatelské prostředí je velice jednoduché a intuitivní. Vzhledem k tomu, že má největší počet aktivních uživatelů nejen mezi studenty, ale také mezi učiteli, jeví se jako snadné zapojit Facebook do výuky. Ačkoliv není k výuce primárně určena, na mnoha místech ve světě byly její možnosti k tomuto účelu použity. Některé z nich jsou popsány v kapitole 3.

Historie Facebooku začíná v roce 2004, kdy jej založili studenti Harvardské univerzity Mark Zuckerberg, Dustin Moskovitz a Chris Hughes. Původně byl tento projekt zamýšlen pouze jakožto komunitní systém pro studenty univerzity. Zuckerberg pojmenoval systém po informačních letáčkách, které se na amerických univerzitách používají k seznamování studentů. Lze tedy říci, že prvním účelem bylo vytvoření systému, který bude podporovat komunikaci a spolupráci mezi studenty. Nelze sice mluvit o systému pro řízení

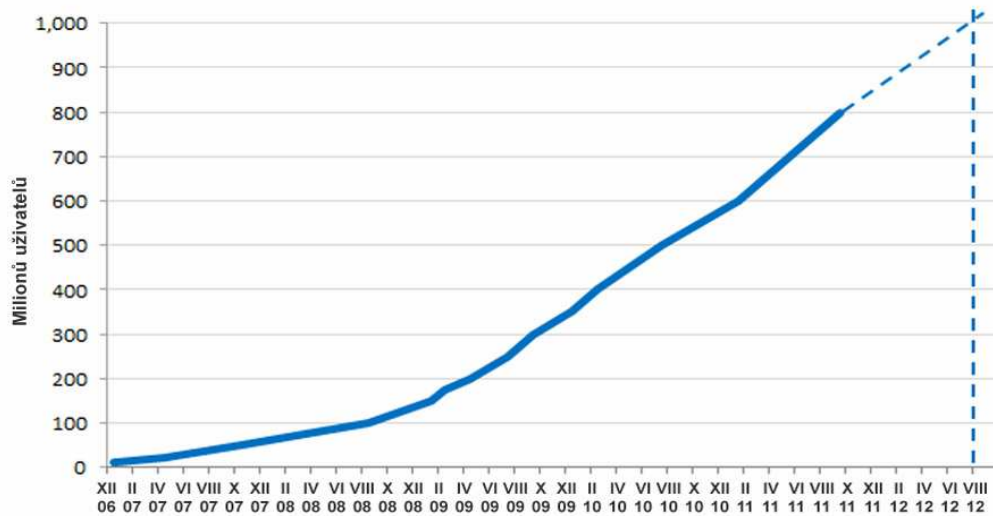
¹ Statistika [online]. Facebook, [cit. 2013-01-21]. Dostupné online. (anglicky)

výuky, ale pravděpodobně bylo původním záměrem Zuckenbergů podpořit komunikaci právě mezi studenty. Po velice krátké době se Facebook stal velmi populární a rozšířil se i na další americké univerzity. Postupem času byl zpřístupněn pro všechny uživatele s e-mailovou adresou na „univerzitních“ doménách typu .edu, ac.uk apod. v roce 2006 se systému začaly přihlašovat i velké společnosti a od 11. srpna 2006 je Facebook veřejně přístupný všem lidem starším 13 let.²

Od roku 2004, kdy tato síť vznikla, počet jejích uživatelů prudce vzrůstá. „Růst popularity sociálních sítí je už takový, že se v podstatě týká všech věkových skupin a dokonce ve skupině uživatelů starších 55 let rostl počet uživatelů nejrychleji ze všech věkových skupin.“³ Nejen u nás, ale i ve světě probíhají snahy o smysluplné využití Facebooku ve výuce. Studenti často používají například různé Facebookové skupiny ke komunikaci mezi spolužáky a to v rámci třídy, předmětu či projektu.

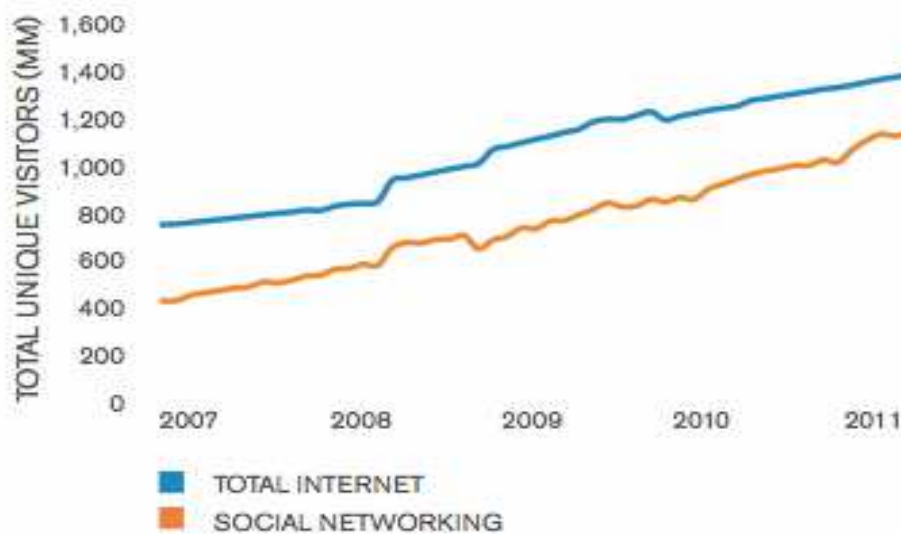
² Historie Facebooku. In: *Facebookonline.cz* [online]. [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.facebookonline.cz/historie-facebooku/>

³ Vývoj sociálních médií: vše, co potřebujete vědět. In: *MEDIA GURU* [online]. [cit. 2012-04-23]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2012/01/vyvoj-socialnich-medii-vse-co-potrebujete-vedet/>

Obrázek 1: Vývoj počtu uživatelů Facebooku v letech 2006 – 2012 [v mil.]

Zdroj: *connect.icrossing.co.uk*

Obrázek 2: Celkový vývoj počtu uživatelů sociálních sítí [v mil.]

Zdroj: *ComScore Media Metrix*

2.1.2 Twitter

Twitter je nástroj pro výměnu okamžitých sdělení dostupný z webu. Na Twitteru můžete publikovat svoje příspěvky (takzvané Tweety) o délce maximálně 140 znaků. Když na Twitteru někoho následujete, můžete číst jeho příspěvky, sdělení. Když oni následují vás, mohou číst vaše příspěvky. Je to nepřetržitý proud komunikace a všechny příspěvky jsou neustále veřejně přístupné. Uživatelé zasílají nebo dostávají tweety přes stránku Twitteru, pomocí krátkých textových zpráv (SMS) nebo externích aplikací. o Twitteru se často mluví také jako o SMS Internetu.⁴

Twitter má přes 200 milionů uživatelů. v ČR má však jen přibližně 76 000 uživatelů. Na takto nízké číslo má patrně vliv to, že nemá českou lokalizaci. Podle mnou provedeného průzkumu jej používá pouze 5 % studentů a téměř žádní učitelé, proto jsem se využitím této sítě ve výuce nezabýval. v této práci se o něm zmiňuji pouze proto, že z globálního hlediska patří mezi největší sociální sítě. Používají jej však především firmy a komunity.

⁴ Twitter. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Wikimedia Foundation, 24.2.2012 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Twitter>

2.1.3 Google+

„Google+ je sociální síť provozovaná společností Google. Provoz sítě byl zahájen 28. června 2011. Jde o největší přímou konkurenci Facebooku a v mnoha ohledech i Twitteru. Google+ zahrnuje stávající sociální služby jako Google Profiles, což je váš vlastní profil a +1, přidává k nim navíc některé nové prvky, např. Kruhy, Témata či Setkání.“⁵ Věkový limit byl původně 18 let, v lednu 2012 byl však snížen na hranici 13 let.⁶ Počet uživatelů je celosvětově 170 miliónů. v ČR je to podle serveru plusdemographics.com cca 300 tisíc uživatelů. Podle mnou provedeného dotazníkového šetření tuto síť denně navštěvuje přibližně 30 % studentů a zhruba stejné procento učitelů, což není dostatečně vysoký počet pro zabývání se využitelností této sítě ve výuce.

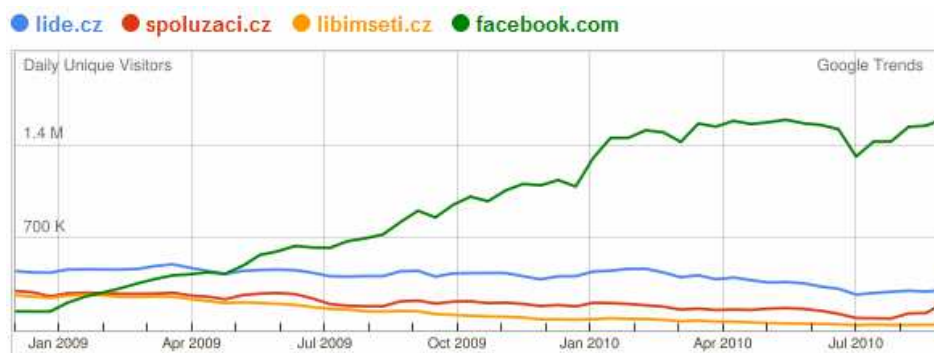
2.1.4 Spolužáci

Z vybraných sítí stojí za zmínku právě tato česká síť, jelikož byla v minulosti nejnavštěvovanější sítí s nejvíce uživateli v ČR a to i mezi světovými sítěmi, které jsou u nás využívány. Síť Spolužáci slouží k vytvoření třídy a ke komunikaci mezi spolužáky a to i bývalými, což umožňuje navázání kontaktů se starými známými. Vysoký počet uživatelů je díky tomu, že získání uživatelů spočívá v tom, že stačí jediný člověk z každé třídy, který vyplní jména ostatních a rozešle jim pozvánky. Každý studoval několik škol a tak může mít tříd více. z následujícího obrázku vyplývá zajímavý kontrast. Síť má mnoho uživatelů ale velice málo z nich se na ni vrací pravidelně. Jinak řečeno, síť neposkytuje informace ani prostředí pro každodenní návštěvu, proto byla

⁵ Google+. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Wikimedia Foundation, 16.4.2012 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Google%2B>

⁶ Google+ se otevírá mladým uživatelům. In: BRŮCHA, Filip. *COMPUTERWORLD* [online]. 2012 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://computerworld.cz/internet-a-komunikace/google-se-otevira-mladym-uzivatelum-44494>

v posledních letech předstižena síť Facebook. Obrázek mimo jiné poukazuje na to, jaký nejen tato česká síť zaznamenala v posledních letech propad:⁷

Obrázek 3: Propad uživatelů českých soc. sítí a vzestup uživatelů Facebooku

⁷ DOČEKAL, Daniel. Jak si stojí české sociální sítě v porovnání s Facebookem?. 2009-2-9. [cit. 2010-01-16]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.pooh.cz/tag.asp?tag=Spoluzaci.cz>>.

2.2 Počty uživatelů soc. sítí

Název sítě	Počet uživatelů ve světě [mil.]	Počet uživatelů v ČR [mil.]
Facebook	více než 1000	3,5
Google+	90	0,300
LinkedIn	100	0,260
MySpace	45	0,060
Spolužáci.cz	-	1
Twitter	200	0,090

Tabulka 1: Počet uživatelů vybraných sociálních sítí

Údaje uvedené v tabulce jsou platné k 13.4.2013

Existuje velké množství sociálních sítí, ale každá může sloužit k trochu jinému účelu. „Některé jsou určeny čistě pro sdílení informací a zábavu, jiné pomáhají hledat práci, případně sdružují členy určitého etnika nebo umělce profesionální i amatérské.“⁸ Výše uvedená tabulka zobrazuje přehled počtu uživatelů vybraných nejpoužívanějších sítí.

⁸ Sociální sítě, to není jenom Facebook. In: *Lupa.cz* [online]. 31.3.2009 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/socialni-site-to-neni-jenom-facebook/>

3 Analýza Facebooku

Facebook nemusí být jen způsobem, jak najít své staré přátele nebo se dozvědět o tom, co se děje o víkendu, ale také nástrojem pro podporu výuky. Učitelé mohou využít Facebook pro posílení komunikace ve třídě a pro zapojení studentů takovým způsobem, který nemusí být úplně běžný v tradičních školních třídách. v následující kapitole se dozvíte, jak můžete používat Facebook ve vaší třídě, bez ohledu na to, zda jste učitel nebo student.

Facebook si v krátkém časovém období získal velkou přízeň lidí po celém světě. Mnoho podnikatelů se snaží podpořit svou činnost prostřednictvím „sociálních“ stránek na Facebooku. Postupem času vzrůstá také zájem škol, učitelů a žáků o nástroje, které jsou v této sociální síti integrovány jako prostředek ve výuce.⁹

3.1 Výhody

Sociální sítě mohou být způsob jak školu a vzdělání více přiblížit žákům a studentům. Jsou totiž jejich přirozeným prostředím, které nabízí mnohé nástroje pro podporu výukových aktivit. Poskytují vhodné prostředí pro sdílení studijních materiálů, týmovou spolupráci a mohou povzbudit kreativitu studentů.

3.1.1 Studium a komunikace

Facebook poskytuje vhodné prostředky pro mezikulturní vzdělávání a sdílení zkušeností s kolegy z celého světa. Umožňuje navazovat kontakty nezávisle na časových a prostorových omezeních, čímž se velmi usnadňuje

⁹ Rozšíření nových technologií a jeho důsledky pro vzdělávání. In: *Sociální média ve výuce* [online]. 2011 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://socialnemediavevyuce.webnode.cz/socialni-media-a-uceni/>

spolupráce nejen na mezinárodní úrovni. Ačkoliv to může znít překvapivě, sociální sítě nejsou jen místem pro zábavu a zahálku, značné množství dětí se na nich baví o škole a souvisejících tématech a nezdá se, že by je sociální sítě pro práci na domácích úkolech a týmových projektech.

3.1.2 Crowdsourcing

„Pokud se budeme na sociálních sítích bavit veřejně, můžeme skoro automaticky počítat i se zpětnou vazbou od lidí, kteří nebyli původními a zamýšlenými adresáty sdělení. Sociální sítě tak slouží jako skvělý nástroj crowdsourcingu, tedy sbírání znalostí davu. Kde jinde by bylo možné položit otázku a mít naději na kvalifikovanou odpověď než na sociálních sítích?“¹⁰

Crowdsourcing je trend působení masové spolupráce, která umožňuje využití technologií web 2.0 k dosažení svých cílů. Zjednodušeně řečeno českým příslovím „více hlav více ví“.

3.1.3 Týmová spolupráce

Sociální sítě mohou sloužit nejen jako prostředek pro komunikaci mezi studenty a učiteli, ale i mezi učiteli a rodiči. Nabízí se také prostor pro on-line spolupráci studentů na různých domácích úkolech a také pro komunikaci mezi studenty a učiteli v reálném čase. Z důvodu vysokého počtu uživatelů je další velkou výhodou rychlá informovanost. Ta je navíc velice efektivní v tom, že proběhne-li jakákoliv nová aktualizace, Facebook vás na ni okamžitě upozorní. Je ovšem na uživateli, zda si aktualizaci přečte či nikoliv.

¹⁰ HANDL, Jan. Jak nám sociální sítě změnilly komunikaci. In: *Tyinternety.cz* [online]. 11.3.2011 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <http://www.tyinternety.cz/socialni-site/jak-nam-socialni-site-zmenily-komunikaci-3110>

3.1.4 Správa systému

V případě použití Facebooku ve výuce jako LMS nejsou kladeny vysoké požadavky na jeho správu, čímž odpadají časové a finanční náklady pro školu. Spravovat facebookovou skupinu či stránku je v porovnání se správou výukových systémů jednodušší a zvládne to i běžný laik.

3.2 Nevýhody

Sociální síť nepřináší pouze samé výhody. Je nutné si uvědomit, že přináší také četná rizika. Vystávají zde zcela nové problémy a otázky, které je třeba řešit a škola by v tomto ohledu měla být žákům nápomocná. Nikterak v tom, že bude dávat jednoduché rady, ale naučí je o problémech kriticky a samostatně přemýšlet.

3.2.1 Neuvážené sdílení obsahu

Řada lidí si vůbec neuvědomuje, že není dobré sdílet veškerý obsah s každým, přidávat si do přátel lidi, které vůbec neznají apod. Příkladem může být nahrání fotografií na Facebook či jinou sociální síť. Je nutné vědět, že jednání jednoho člověka může mít vliv na pocity druhého. Zveřejnění fotografických snímků může druhého člověka vážně poškodit. Jedná-li se o úmyslné nahrání těchto fotografií, pak se může jednat o kyberšikanu. Právě ta představuje na sociálních sítích nemalé riziko. Ve velkém množství případů však nemusí jít o zlý úmysl, ale to nijak nemění případné dopady takového jednání. Je třeba vést žáky k tomu, aby si podobné souvislosti uvědomovali ještě dříve, než se někdo bude cítit poškozený. Proto je nutné zabezpečení účtu a omezení zobrazování fotografií nežádoucím osobám. Chráněn tak není jen majitel účtu, ale také jeho přátelé a další uživatelé, kteří se objevují na jeho fotografiích.

3.2.2 Plýtvání časem

Mnoho uživatelů mezi studenty tráví na sociálních sítích hodiny denně čtením toho, co dělají nebo sdílejí jejich přátelé či přátelé jejich přátel. To zabere spoustu času, což způsobuje několik nepříjemných účinků. Předně příliš neprospívá duševnímu zdraví. Nejedná se o tělesně ani duševně povzbuzující činnost. Proto řada vysokých škol v USA nepovoluje přístup na sociální sítě ze školních počítačů. Pro tento krok se dokonce rozhodli sami studenti poté, když zjistili, kolik času na Facebooku, Twitteru a dalších sítích stráví místo toho, aby se věnovali studiu.¹¹

3.2.3 Ochrana osobních údajů a facebookové aplikace

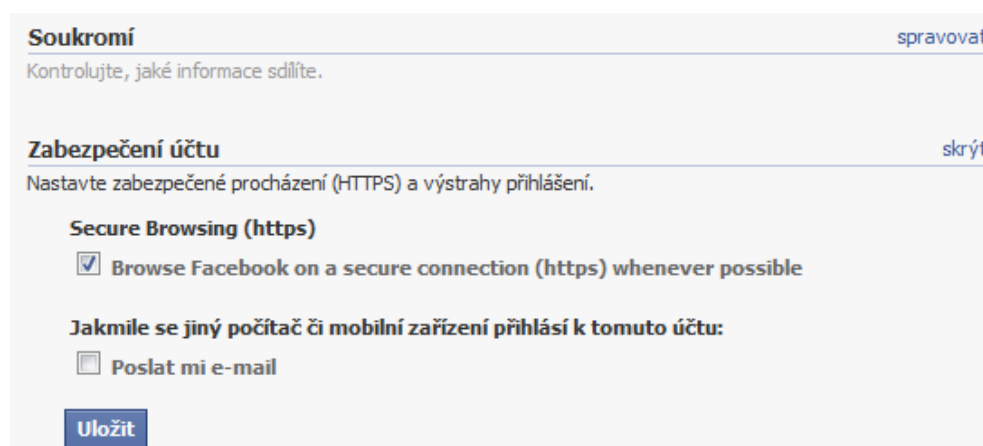
Facebook umožňuje nastavit si různé stupně zabezpečení účtu. Znamená to, že informace, které na sociální síti sdílíte, jsou k dispozici pouze přesně definované skupině uživatelů. a to buď všem, přátelům přátel, přátelům, seznamům přátel (rodina, spolužáci) nebo dokonce i přímo jen konkrétním lidem, které si lze vybrat. Na straně uživatelů je třeba dodržovat určitá pravidla, co se týče sdílení obsahu. Není vhodné poskytovat veškeré informace veřejně. Například řada zaměstnavatelů na těchto službách profituje a má tak díky nedbalosti některých uživatelů přístup k řadě osobních informací. „Problém nastává v situaci, kdy si uživatel Facebooku chce vyzkoušet nějakou zajímavou aplikaci nebo zahrát oblíbenou facebookovou hru. Obecně totiž facebookové aplikace vyžadují, aby s nimi uživatelé sdíleli různé osobní údaje. Proto vás úvodní strana aplikace požádá, abyste umožnili přístup k osobním údajům – a vaše propracované nastavení soukromí v tuto chvíli padá.

¹¹ . Úvod do sociálních sítí: etické a sociální problémy. In: *Metodický portál* [online]. 21.3.2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/15081/uvod-do-socialnich-siti-eticke-a-socialni-problemy.html/>

Dobrovolně totiž souhlasíte, abyste s ostatními hráči/uživateli sdíleli např. seznamy přátel, profilové fotografie apod.¹²

3.3 Zabezpečení

Facebook nabízí uživatelům zabezpečení účtu prostřednictvím šifrovaného protokolu HTTPS. To si lze aktivovat v nastavení zabezpečení. Kódován je nejen přenos uživatelského jména a hesla, ale i veškerá komunikace se servery. Nevýhodou šifrovaného připojení je, že se stránky načítají o něco déle a nepodporují aplikace třetích stran, které protokol https nepoužívají. Na tuto skutečnost ovšem Facebook upozorňuje. Jediné východisko pro použití těchto aplikací je šifrovaný protokol vypnout.

Obrázek 4: https na Facebooku

V případě, kdy na vašem účtu dojde k podezřelé aktivitě, jste upozorněni prostřednictvím emailu. Například pokud se během krátkého časového úseku připojíte pod stejným účtem z české a poté z čínské IP adresy, zřejmě bude něco v nepořádku.

¹² . Některá z rizik Facebooku, o kterých možná ještě nevíte. In: *Metodický portál* [online]. 4.11.2010 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/9889/nektera-z-rizik-facebooku-o-kterych-mozna-jeste-nevite-dil-i.-.html/>

3.4 Možnosti využití funkcí Facebooku ve výuce

On-line vzdělávání si pomalu získává celosvětového uznání. Jinak řečeno, koncept známý jako *e-learning* má hned několik použitelných způsobů využití. Vzdělávání přes internet již přijaly vyspělé země, kde je on-line přístup široce dostupný a levný. Tento koncept se uplatňuje již i v rozvojových zemích, ale v tomto ohledu je potřeba udělat ještě spousta práce. Zejména ve vytváření povědomí o výhodách e-learningu. Vzdělávání přes Facebook je jedním z nejrychleji se rozvíjejících on-line výukových platform. Přestože má pozitivní atributy k používání pro výukové účely, musí být přijata přísnější opatření pro jeho použití.

Jednou z nejvýznamnějších funkcí Facebooku jsou jeho možnosti diskuse. Ty lze vytvořit během několika vteřin. Účast lidí z vašeho seznamu přátel na jakékoliv diskusi, může vytvořit zájem i dalších lidí, které mají oni v přátelích. To vede k růstu počtu fanoušků na vaší stránce i ve vašich sociálních kruzích (přátelích). Ve výuce lze tento koncept aplikovat tak, že přimějeme studenty k vytváření podmanivých diskusí, které se následně díky provázanosti přátel velice rychle rozšíří. Diskuse si může snadno získat oblibu mezi studenty, pokud ji učitel správným způsobem udržuje a povzbuzuje. Učitelé mají možnost sledovat pokrok studentů prostřednictvím toho, co píšou a také jim poskytnout rady a opravy. Tím se vede **lekce v reálném čase**, podobná těm, které se provádějí v klasické třídě. Zvyšuje se tak účinnost v čase a přípravě, která pomáhá učitelům zaměřit svou pozornost na studenty.

Existují případy, kdy plánovaná lekce vyžaduje učební pomůcky, jako jsou obrázky, videa či studijní materiály. Tento problém lze snadno vyřešit při použití Facebooku jako učební platformy.¹³ Přímo na Facebook lze kromě

¹³ Best Use of Facebook Education Apps. In: *AllWritingSolutions* [online]. 01-2012 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z: <http://www.allwritingsolutions.com/facebook-education/>

obrázků a videí přidávat odkazy na literaturu, vytvářet jednoduché dokumenty, ankety a lze také nahrávat soubory, čímž se z Facebooku stává úložiště pro studijní materiály.

V následujících podkapitolách popisují několik modulů, kterými Facebook disponuje. Výše uvedené funkce lze realizovat právě jejich prostřednictvím v závislosti na konkrétních potřebách učitele v daném předmětu, lekci či kurzu.

3.4.1 Stránka

„Stránky poskytují skutečným organizacím, firmám, celebritám a značkám široké možnosti komunikace s lidmi, kterým se líbí. Stránky mohou vytvářet a spravovat pouze oficiální zástupci. Informace a příspěvky stránky jsou veřejné a obecně dostupné pro kohokoli na Facebooku. Kdokoli může označit, že se mu stránka líbí, čímž se k ní připojí a bude přijímat její aktualizace v kanálu vybraných příspěvků. Počet lidí, kteří mohou označit, že se jim stránka líbí, není nijak omezen. Správci stránky mohou sdílet příspěvky pod jejím názvem. Příspěvky stránky se objeví ve vybraných příspěvcích uživatelů, kterým se líbí. Správci mohou také na svých stránkách vytvářet přizpůsobené aplikace a kontrolovat jejich statistiky, na jejichž základě mohou vyhodnocovat jejich růst a aktivitu.“¹⁴

Jak bylo řečeno, stránka je vhodná především pro propagaci společnosti, produktu nebo služby. Je dostupná i neuživatelům Facebooku. Předpokládá se, že ji budeme propagovat jak na Facebooku, tak i mimo něj. Je možno zde zakládat a spravovat různé diskuse, vytvářet fotoalba a události. Může ji založit uživatel, který má na Facebooku svůj profil, ale i osoba, která

¹⁴ Základní informace o skupinách. In: *Facebook CENTRUM NÁPOVĚDY* [online]. 2012 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/help/?page=220930054603695>

profil nevlastní. z klasického profilu se lze do ní přepnout a „používat Facebook jménem stránky“. Stránka tedy vystupuje navenek podobně jako klasický facebookový profil. Není zde omezení na počet fanoušků a fanouškovství není třeba opěťovat jako přátelství. Nemusíte tedy mít tyto lidi ve svých přátelích, aby dostávali zprávy z vaší stránky. Zprávy fanouškům můžete posílat hromadně přímo ze stránky. Tento koncept je vhodný jako kombinace k internetovým stránkám školy či fakulty.

3.4.2 Skupina

Skupiny jsou soukromým prostorem uvnitř Facebooku, které slouží k diskusi o společných zájmech. Skupina, to je soubor menšího počtu lidí, například rodina, spoluhráči nebo nejlepší přátelé. Uvnitř skupiny lze psát vzkazy na zeď, nahrávat fotografie, vytvářet události a chatovat se všemi členy najednou. Lidé si mohou přizpůsobit nastavení ochrany osobních údajů pro každou skupinu, kterou vytvářejí.¹⁵

Jestliže člen skupiny přidá jakýkoliv příspěvek, okamžitě se všem pošle upozornění na tuto skutečnost. Mimo jiné si můžete nastavit váš osobní email tak, aby vám na něj chodily veškeré příspěvky, které se nově objeví na zdi skupiny. Kromě toho lze vytvořit skupinový email, přičemž přijaté zprávy se budou zobrazovat jakožto příspěvky na zdi. Na rozdíl od stránky, je skupina vhodnější pro komunikaci v reálném čase. Správce zde má naprostou kontrolu nad tím, kdo bude členem a bude tak mít přístup k informacím. Skupinu může vytvořit kdokoliv na jakémkoliv téma, ale stránku by měli vytvářet jen oficiální zástupci dotyčné osoby či tématu. Se členy skupiny lze komunikovat v reálném čase prostřednictvím chatu. Existují tři základní typy skupin podle zabezpečení obsahu, to znamená, že ji lze nastavit jako otevřená, uzavřená nebo tajná.

¹⁵ Groups. In: *Facebook Newsroom: Product overview* [online]. září 2004 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://newsroom.fb.com/content/default.aspx?NewsAreaId=21>

Dalším novým druhem je tzv. „školní skupina“ určená pro studenty. Více o ní v následujících kapitolách.

V *otevřené* skupině smí kdokoli s účtem Facebooku zobrazit skupinu, její členy a příspěvky, které zde sdílí. Ve skupině *uzavřené* smí kdokoli zobrazit skupinu a její členy, ale pouze členové mohou zobrazit příspěvky. Do otevřené i uzavřené skupiny lze přidávat pouze osoby, s nimiž jste přátelé, ostatní uživatelé musí o přijetí požádat. Přidávat členy smí také stávající členové. Dále je možno nastavit, zda členství musí schválit správce či nikoliv. Nastavíme-li skupinu jako *tajnou*, pak veškerý její obsah mohou zobrazit pouze členové skupiny. Nelze tedy vyhledat skupinu ani vyhledávačem. o připojení k těmto skupinám nelze požádat. Přístup do nich je možné získat jen tak, že vás přidá stávající člen a schválí správce, případně člen. Chceme-li skupinu smazat, lze to provést tak, že z ní odstraníme všechny členy a nakonec sami sebe. Facebook potom prázdnou skupinu odstraní sám.

Chceme-li vytvořit kurz nebo podpořit mimoškolní aktivitu studentů v rámci určitého předmětu, pak je pro tento účel nejvhodnější právě vytvoření skupiny v kombinaci s některou z facebookových aplikací. Doporučuji několik rad pro aktivní využití skupiny:

1. Sledujte aktuální dění v kurzu. Budete tak mít přehled o tom, co se v kurzu děje, případně s čím mají studenti problémy.
2. Sdílejte studijní materiály.
3. Vytvářejte ankety. Dáváte tím prostor zpětné vazbě a studentům možnost projevit vlastní názory a připomínky.
4. Aktualizujte dění na zdi vašeho kurzu, udržujte jej neustále aktuální.
5. Dávejte podněty k diskusi. Rozvinete tak zájem a aktivitu.
6. Komunikujte se žáky i s rodiči prostřednictvím zdi nebo chatu. Zvýšíte tak vlastní důvěryhodnost a otevřenost.

7. Používejte modul události k organizování různých činností.
8. Sdílejte multimediální obsah (fotky, videa), váš kurz bude interaktivnější.
9. Poskytněte studentům komunikaci v reálném čase.
10. Zveřejňujte domácí úkoly na zdi.

3.4.3 Ankety

Ve skupinách, ale i kdekoli jinde na Facebooku, kde lze přidávat příspěvky, je možnost vytvářet ankety. Je možno zadat jednu i více možných odpovědí. Také je možné, aby sami uživatelé přidávali vlastní možnosti odpovědi/řešení dané otázky. Kliknutím na odkaz „položít otázku“ danou otázku sdílíte se skupinou. Na otázku zadanou ve skupině mohou odpovídat pouze členové skupiny. Ankety lze použít pro zpětnou vazbu ve školní třídě. Pro znázornění uvádím následující příklad: Jsem učitel, mám vytvořenou skupinu pro daný předmět ve škole a předpokládám, že jsem jejím správcem a řídím její obsah. Žákům zadám, že musí zodpovídat otázky na Facebooku, které se budou týkat výuky. Uvedený příklad nám poslouží jako reflexe, zda žáci dávali pozor a na kolik jsou schopni zapamatovat si informace z hodiny. Neví-li žák odpověď na otázku, může si ji sám dohledat a zodpovědět ji. Tím sice nezjistíme, na kolik si žák zapamatoval látku z hodiny, ale dosáhneme toho, že je schopen si požadované informace sám najít a naučit se je.

The image shows a screenshot of the Facebook News Feed interface for creating a poll. At the top, it says "News Feed" and "Top News • Most Recent". Below that, there are sharing options: "Status", "Question", "Photo", "Link", and "Video". The main content area is titled "Learn from your friends and others:" and contains a text input field with the question "Líbí se vám nové Facebook Questions?". Below the question is a section titled "Poll Options" with five input fields for options: "Ano, nevím co bych si bez nich počal.", "Ne, je to nesmysl.", "Super!!", "Ale jo, jde to no..", and "Add an option...". At the bottom left, there is a checkbox labeled "Allow anyone to add options" which is checked. At the bottom right, there is a blue button labeled "Ask Question".

Obrázek 5: Ukázka facebookové ankety

3.4.4 Školní skupiny

Dne 11.4.2012 byly oficiálně představeny skupiny určené pro školy. Umožňují uživatelům Facebooku připojit se ke skupině prostřednictvím aktivního emailu s doménou školy. To znamená, že na základě školního emailu lze vyhledat nejrůznější skupiny, které jsou na školu napojeny. Velkou výhodou je, že „můžete vytvářet skupiny a přidávat do nich jakékoliv jiné členy, přičemž vás jiní členové mohou přidávat do skupin. Tak se může kdokoliv z vaší školy zapojit do skupiny, aniž byste se museli předtím stát přáteli. Kromě klasických funkcí skupin, školní skupina umožňuje nahrávání souborů a to za účelem sdílení skript a výukových materiálů. Facebook ovšem podporuje pouze několik vysokých škol a SSVOŠ v ČB ani PF JČU v tomto seznamu není, proto školním skupinám nemohu věnovat větší pozornost. Lze

ovšem očekávat, že skupiny pro školy budou postupně spouštěny pro více univerzit po celém světě.¹⁶

3.4.5 Aplikace

Aplikaci pro Facebook smí vytvořit kdokoliv. k tomu je přímo určeno vlastní vývojové rozhraní (API). Nejedná se o nic jiného, než o webovou stránku, která prostřednictvím API komunikuje s Facebookem a integruje nebo rozšiřuje jeho funkce. Možnost naprogramovat si svou vlastní aplikaci v rámci sociální sítě dělá z Facebooku výjimečnou službu. Setkat se můžeme s několika druhy aplikací:

- Aplikace v prostředí Facebooku
- Aplikace běžící v rámci Facebook stránky
- Webové stránky propojené s Facebookem
- Mobilní aplikace

Webové stránky jsou do Facebooku integrovány pomocí *iframe*. Znamená to tedy, že aplikace může být spuštěna na jakémkoliv serveru. v minulosti Facebook podporoval ještě alternativní metodu zvanou FBML Canvas, která dnes již není podporována.¹⁷ Jelikož není předmětem této práce popisovat vývoj aplikací, nevěnuji se dále této problematice a zaměřuji se pouze na ty již vytvořené aplikace, které mají nějakou spojitost s výukou.

¹⁶ Facebook oprášíl původní účel, přináší Skupiny pro školy. In: ČERVÁKOVÁ, Hana. *Tyinternety.cz* [online]. 12.04.2012 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.tyinternety.cz/novinky/facebook-oprasil-puvodni-ucel-prinasi-skupiny-pro-skoly-6546>

¹⁷ *Facebook DEVELOPERS* [online]. 2012 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z: <https://developers.facebook.com/docs/>

V rámci Facebooku existuje nepřehledné množství webových aplikací. Většina z nich má volnočasový charakter, jakožto hry, kvízy, apod. Obliba Facebooku způsobila mimo jiné také vývoj aplikací třetích stran, které jsou pro výuku přímo určeny. Vzdělání je v posledních letech postupně integrováno do této sociální sítě a možnost použití Facebooku jako nástroje a platformy pro učení je tak vystaveno slibné budoucnosti. Uvádím zde ty nejzajímavější funkční výukové aplikace, které jsem našel.

3.4.5.1 SlideShare

SlideShare je otevřené komunitní prostředí pro sdílení prezentací online. Podporuje prezentace vytvořené jak v PowerPointu, tak v OpenOffice nebo Apple Keynote. Dále umožňuje sdílení i textových dokumentů (pdf, doc, odt) nebo videí. Uživatel může prezentace vyhledávat, prohlížet a stahovat. Při nahrávání vlastní prezentace určuje, zda bude zveřejněna všem nebo jen některým uživatelům. SlideShare lze využít ve výuce také při hledání informací na dané téma.¹⁸

¹⁸ SlideShare. In: *Nastroje.knihovna.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <http://nastroje.knihovna.cz/katalog-nastroju/prezentace-informaci/prezentace-dokumentu/slideshare>

Obrázek 6: Zobrazení prezentace v aplikaci SlideShare

3.4.5.2 Zoho Online Office

Zoho je balík kancelářských aplikací dostupných on-line v prostředí internetového prohlížeče, který registrovaným uživatelům nabízí kancelářské psaní textů, poznámek, tvorbu tabulek, spravování databází, vytváření prezentací. Dále zahrnuje organizér, možnost videokonference a vlastní emailovou schránku.

Tato aplikace byla modifikována pro Facebook, čímž pro ni rozšiřuje možnost tvorby studijních materiálů. Tyto účely zajišťují jednotlivé dílčí nástroje. Jsou to textový procesor Zoho Writer, tabulkový procesor Zoho Sheet, Zoho Show pro tvorbu prezentací a Zoho docs pro správu dokumentů. Vytvořené dokumenty je pak možno sdílet studentům v prostředí Facebooku a také mimo něj.

Obrázek 7: Zoho Online Office v prostředí

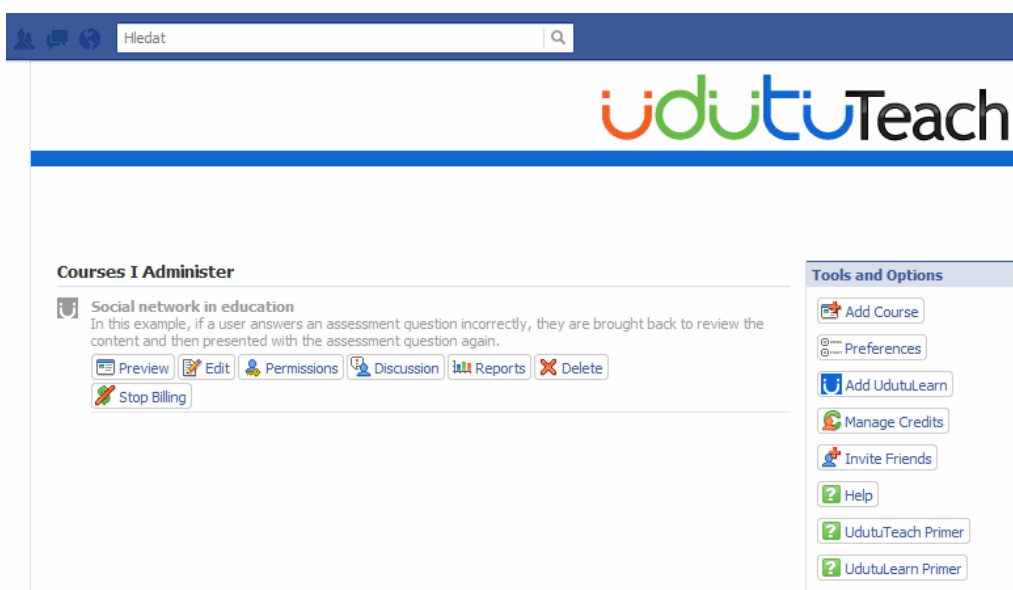
3.4.5.3 Uduťu

MyUduťu je webový systém pro řízení výuky. Jedná se o placený systém, který je možné využívat zdarma, ale přes celý kurz bude zobrazen vodoznak. Nevýhodou je, že systém je dostupný pouze v angličtině, turečtině a španělštině, česká lokalizace bohužel neexistuje.

Facebookové pluginy (aplikace) **UduťuTeach** & **UduťuLearn** umožňují importovat vzdělávací kurzy přímo do prostředí Facebooku. Aplikace je teprve ve verzi beta a tak se nejedná o plně funkční systém, je tak prozatím plně zdarma. Potencionální využití aplikace je tedy zatím otázkou budoucnosti. Jde o systém, který si klade za cíl stát se systémem pro řízení výuky v prostředí sociální sítě. UduťuTeach a UduťuLearn jsou dva samostatné pluginy. První je určen pro učitele a druhý pro studenty. Oba dva je možno samostatně nalézt vyhledávačem Facebooku.

UduťuTeach umožňuje učitelům spravovat kurzy. Ty se musí do aplikace nejdříve importovat. Je tak možno učinit dvěma způsoby. První

možností je importovat jej z externího soboru, ze SCORMu.¹⁹ Jelikož SCORM je univerzální standard, je tak možno na Facebooku prezentovat kurz z jakéhokoliv LMS, který splňuje tuto normu. Druhým způsobem je vytvořit kurz přímo v MyUdutu, je ovšem nutné zaregistrovat se na www.myudutu.com, vytvořit zde kurz a odtud ho publikovat na Facebook. v systému MyUdutu je proces publikace názorně vysvětlen v nápovědě. Pedagog zde může nastavit, kteří lidé smí vstoupit do kurzu a sledovat jejich činnost. Před vlastní prezentací kurzu je samozřejmě potřeba mít vytvořenou potencionální síť přátel na sociální síti, pro které bude kurz určen.

Obrázek 8: Aplikace UdutuTeach

UdutuLearn poskytuje studentům procházet kurzy. Buďto jim lektor přidělí přístup nebo si kurz student vyhledá a požádá o přístup, ten mu poté lektor musí schválit. Systém tedy umožňuje rychlý přístup ke studijním materiálům prostřednictvím Facebooku a efektivní komunikaci s lektorem

¹⁹ SCORM je referenční model pro [e-learning](#). Je souborem specifikací a standardů, jejichž hlavním úkolem je umožnit provozovat obsah vytvořený v souladu se SCORMem v libovolném [LMS](#), který také musí pravidlům SCORM vyhovovat.

kurzu. Ta tak může klidně probíhat v reálném čase. Více funkcí lze očekávat v ostré verzi aplikace.

Obrázek 9: Aplikace UdutuLearn

Tvůrci aplikace věří, že „mohou změnit stávající sociální síť jako je Facebook do velkého Learning Management Systému (LMS, LCMS) a využívat tak jeho funkcí jako jsou prostředky komunikace a plánovací nástroje.“²⁰

²⁰ Udutu. *Easy to use online learning solutions* [online]. [cit. 2012-04-25].

Dostupné z: <http://www.udutu.com/products-udututeach-and-udutulearn.html>

3.5 Příklady využití Facebooku pro účely výuky

3.5.1 Seminář „Generace síťového věku – využití soc. sítí ve výuce“

V roce 2010 proběhl v ČR jednodenní seminář s výše uvedeným názvem. Jeho smyslem bylo naučit učitele „rozumět lidem „síťové generace“, internetovým nástrojům, které používají, a najít inspiraci pro to, jak s těmito lidmi pracovat způsobem, který předchází nedorozuměním či přímo nesouladu mezi vyučujícím a vyučovanými. Cílem semináře nebylo propagovat technologie, ale poskytnout dostatek podnětů pro to, aby se absolventi v jejich světě sami dokázali vyznat.

Vychází z předpokladu, že generace současných studentů žije ve světě internetových sociálních aplikací, které jim přináší zcela nové možnosti v jejich životě a zpětně ovlivňují i jejich myšlení, komunikaci a styl učení se. Současný styl výuky a práce s těmito studenty zatím tento posun ale nereflektuje, protože pedagogové sami tento styl neznají a nepoužívají.²¹

Tento seminář vedl Daniel Franc, MSA, konzultant v oblasti elektronické komunikace a spolupráce, který se dlouhodobě zabývá andragogikou a pedagogikou.

²¹ Seminář "Generace síťového věku - využití sociálních sítí ve výuce". In: *Computer Agency* [online]. 2010 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://www.c-agency.cz/seminar-generace-sitoveho-veku>

3.5.2 University of South Florida

„To, co je použito pro zábavu jednoho studenta, může být učební pomůckou pro druhého.“

Postgraduální student Alessandro Cesarano využívá Facebook pro domácí cvičení a diskusi třídy namísto klasické školní tabule. Cesarano, který vyučuje na tamní univerzitě španělštinu, vytvořil facebookovou skupinu, která je zcela ve španělštině a studenti se musí vyjadřovat k publikovaným studijním materiálům. Tuto formu podpory studia používá především proto, že studenti mají větší přístup ke studijním materiálům a nemusí je učit, jak zacházet s novým systémem pro podporu výuky, jelikož mnoho studentů Facebook používá v běžném životě. Studenti mají zájem a rádi používají Facebook. Je to něco, co znají a mohou to pohodlně používat.

Cesarano ale zároveň připouští, že tento způsob podpory výuky má i jistá úskalí. Někteří „tradicionalističtí instruktoři“ nevidí potenciál nových sociálních médií. Kritici tvrdí, že studenti se snadno přestanou soustředit na školní práci a věnují se soukromým aktivitám na sociální síti. Dalším cílem kritiky je také to, že může dojít k narušení soukromí mezi učitelem a studentem. Nicméně, Cesarano doporučuje vytvořit profil odděleně od svého osobního profilu a chránit tak své soukromí. Studenti na začátku semestru podepisují soubor pokynů pro používání této facebookové stránky. v pokynech se uvádí, že studenti mohou přijímat za přátele pouze studenty ze třídy. Zároveň je zde také uvedeno, že v žádném případě nesmějí podporovat a sdílet nevhodný obsah.

Ředitelka italského programu na University of South Florida Patrizia La Trecchia řekla, že Facebook vytváří pocit sounáležitosti ve třídě. Naučit se jazyk není jen naučit se soubor gramatických pravidel. Jde také o to naučit se novou sadu kulturních parametrů, což je aspekt, který je rozhodující pro náš

globální svět v multikulturní společnosti. Sociální média jsou novým způsobem interakce a komunikace s ostatními.

Závěrem Cesarano říká, že Facebook je zajímavým způsobem, jak posilovat kulturní expozici jazyka u studentů, jelikož zde se lze učit formou, kterou klasická učebnice nemůže poskytnout.²²

3.5.3 Mateřská škola ve státě Texas

Učitel v mateřské školce Matt Gomez využívá Facebook jako nástroj pro komunikaci s rodiči. Na svém blogu o tom napsal několik článků. Hlavním důvodem, co jej k tomu vedlo, je vysoký počet uživatelů. Jde tedy o nástroj, který většina rodičů zná a běžně jej používá. Proč se snažit, aby rodiče navštěvovali vaše internetové stránky, když se s nimi můžete na Facebooku setkat on-line?

Tato mateřská škola má portál, který umožňuje přístup k třídní facebookové skupině. Je k dispozici pouze pro rodiče v okrese, kteří se musí zaregistrovat a musí jim být schválen přístup. Aby byly veškeré informace uchovány v diskrétnosti, je skupina nastavena jako uzavřená, což znamená, že ji rodiče mohou vyhledat, ale aby mohli vidět obsah, musí jim být povolen přístup správcem stránky. z označování fotek měli rodiče obavu, proto byly veškeré tagy odstraněny. Členové skupiny smí pozvat své další dva přátele, musí to ale být předem oznámeno učiteli (správci skupiny), aby o tom věděl a mohl je schválit. Dále je skupina nastavena tak, aby správci chodila veškerá upozornění na dění ve skupině. Již po týdnu byla ve skupině znát značná

²² USF teacher uses Facebook in class. In: *The Oracle* [online]. 2010 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <http://www.usforacle.com/usf-teacher-uses-facebook-in-class-1.2191262#.T5ntzNkqmSo>

aktivita. Je však důležité si uvědomit, že cílem není vyučovat dětem Facebook, ale poskytovat rodičům obsah o dění ve školce.²³

3.5.4 Portland, USA

Projekt Elizabeth Delmatoff, která učí na základní škole v americkém Portlandu je následující: Delmatoff založila diskuse pro jednotlivé předměty, kam vkládala drobné úkoly, které studenti vypracovávali dobrovolně, např. okomentovat projev prezidenta Obamy. Výsledky její snahy byly překvapivě dobré. Přesto, že se účast studentů v těchto drobných úkolech neprojevila na jejich známce, zapojilo se jich okolo stovky. v době projektu se navíc zlepšil počet absencí až o třetinu a průměrné známky až o polovinu.²⁴

²³ Classroom Facebook Page - My Reasoning. In: *My Hullabaloo* [online]. [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://mattgomez.posterous.com/classroom-facebook-page-my-reasoning>

²⁴ KESSLER, Sarah. *Mashable.com* [online]. 2010 [cit. 2012-04-09]. The Case For Social Media in Schools. Dostupné z www: <http://mashable.com/2010/09/29/social-media-in-school>

3.5.5 Národní institut vzdělávání v Číně

Skupina vědců z National Institute of Education a Linyi University of China provedli studii nazvanou „Using the Facebook group as a learning management system: An exploratory study“ (Použití facebookové skupiny jako LMS: Výzkumná studie).²⁵

Studie vychází ze skutečnosti, že komerční výukové systémy mají jistá omezení a že Facebook je velice populární mezi vysokoškolskými studenty, avšak mnoho z nich si nepřeje, aby jejich učitelé byli zároveň jejich přáteli na Facebooku. Zároveň ale také zdůrazňuje fakt, že zveřejnění učitele na Facebooku může podporovat atmosféru ve třídě, čímž se zvyšuje důvěryhodnost učitele a zlepšuje se tak vztah studenta a učitele.

Také je zde zmíněno to, že využití stávajících komerčních LMS (např. Blackboard) má praktická omezení. LMS bývají drahé a ne každá škola si je může dovolit koupit a udržovat v provozu v dlouhodobém časovém horizontu. Učitelé nemají vždy přístup k určitým funkcím jako je vytvoření kurzu, přidání studentů do kurzu a jeho nastavení. Tyto funkce jsou obvykle přístupné pouze pro správce. Výukové materiály v LMS jsou studentům často přístupné jen po dobu trvání kurzu. Také samotný systém, který bude ve škole použit v budoucnu, se může lišit od toho, který se používá v současnosti. Studenti se tak musí naučit pracovat s novým systémem, což je podle tohoto výzkumu často složité. Pokud je namísto výukového systému použita skupina na Facebooku, může to pomoci překonat některé z výše uvedených omezení. Například je tak umožněno učitelům snadno si vytvořit nový kurz a zapsat do něj studenty osobně, jedná-li se o malou třídu.

²⁵ Wang, Q., Woo, H. L., Quek, C. L., Yang, Y. and Liu, M. (2012), Using the Facebook group as a learning management system: An exploratory study. *British Journal of Educational Technology*, 43: 428–438. doi: 10.1111/j.1467-8535.2011.01195.x

Výzkum testoval, jak použít facebookovou skupinu jako LMS a to ve dvou kurzech. Skupina sloužila pro oznamování aktualit, sdílení zdrojů, pořádání výukových seminářů a provádění on-line diskusí na vzdělávacím ústavu učitelů v Singapuru.

Tato studie zkoumala také to, jak tuto možnost vnímali studenti. Výsledky ukázaly, že studenti byli v podstatě spokojeni s tím, co Facebook poskytuje a že základní funkce výukového systému mohou být snadno realizovány ve skupině na Facebooku. Avšak má to jistá omezení. Například to, že chybí podpora pro přímé vkládání více různých formátů souborů a to, že diskuse se nekonala ve vláknech (threads). Studenti se zde také necítili bezpečně a pohodlně, jelikož by zde mohlo být odhaleno jejich soukromí. Facebook může být použit jako náhrada nebo doplněk LMS. Ve školách, kde komerční LMS není k dispozici, může facebooková skupina plně fungovat jako LMS. v jiných školách, kde jsou komerční LMS v provozu, může být skupina na Facebooku použita pro mimoškolní aktivity, čímž se zvýší sociální interakce. Také z této studie vyplývá, že učitelé nemusí být na Facebooku přátelé se studenty, jelikož na začátku kurzu byla skupina nastavena jako „otevřená“, aby se studenti mohli sami připojit. Tím se učitel vyhne tomu, že by studentům musel zobrazit svůj soukromý profil.

Skupina na Facebooku má potenciál být použita jako LMS. Má pedagogické, sociální a technologické možnosti, jakožto vkládání oznámení a odkazů na zdroje, sdílení nápadů a provádění on-line diskuse. Skupiny na Facebooku má jistá však určitá omezení. Nepodporuje jiný formát než videa a obrázky pro přímé vkládání souborů. Diskuze není organizována ve smysluplné struktuře. Kromě toho, silná sociální propojenost Facebooku je dvousečná zbraň. Umožňuje snadno komunikovat a spolupracovat s kolegy a učiteli. Na druhou stranu studenti toto prostředí nevnímají bezpečně z hlediska jejich soukromého prostoru na Facebooku.

Shrnuto v bodech:

- Facebook může být použit jako výukový systém.
- Nízkonákladové řešení pro menší školy.
- Má určitý pedagogický, sociální a technologický přínos.
- Studenti jsou s využitím Facebooku spokojeni.
- Mladší žáci více přijímají myšlenku použití facebookové skupiny jako LMS než starší.
- Využití skupin má výše popsaná omezení (chybí podpora dalších formátů souborů, témata diskusí nejsou uvedena ve vláknech a prostředí není vnímáno studenty jako bezpečné).

4 Průzkum před výzkumem

Před samotným nasazením Facebooku ve výuce jsem provedl předvýzkum rozdělený na dvě části. Jednalo se o kvantitativní výzkum realizovaný pomocí online dotazníku a kvalitativní výzkum, který spočíval ve vytvoření testovací facebookové skupiny. Jeho cílem bylo pouze zjistit, zda je předmět výzkumu reálně dosažitelný a ověřit účinnost použitých nástrojů.

4.1 Dotazník a zahraniční studie

Dotazníková technika patří k nejběžnější a nejlevnější formě kvantitativního výzkumu, která má získat od respondentů jejich názory a fakta. Tato technika má jako každý typ výzkumu svá úskalí a je zde několik věcí, které výzkumník nesmí opomenout. Dotazníková metoda slouží k hromadnému získávání údajů a její objektivní výsledek záleží na dobré promyšlenosti výzkumného problému a stanovení cíle výzkumu. Na úvod dotazníku byl respondent seznámen s tím, že se jedná o anonymní dotazník. Tento druh byl vybrán z důvodu odstranění obav z postihu u respondentů. Dle stanoveného cíle výzkumu byl sestaven soubor otázek.²⁶

Tento kvantitativní předvýzkum jsem provedl mezi studenty a učiteli na různých typech škol rozesláním dotazníku pomocí služby Google Disk. Předvýzkum byl proveden na širším vzorku studentů než pilotní studie.²⁷ Zjišťoval jsem počty uživatelů vybraných sociálních sítí mezi studenty

²⁶ PÁNA, Lubomír a Miroslav SOMR. *Metodologie a metody výzkumu*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 164 s. ISBN 9s78-808-6708-522.

²⁷ Základní metody výzkumu: Vybrané kapitoly z metodologie pedagogického výzkumu. České Budějovice, 2007. Dostupné z: http://www.eamos.cz/amos/kat_ped/externi/kat_ped_62141/zakladni_metody_vyzkumu.doc

a učiteli, kolik zde tráví času a co na nich nejčastěji dělají. v neposlední řadě také to, zda se zde zabývají otázkami týkajícími se výuky a jestli jejich škola používá nějaký LMS. Získané informace jsem porovnal se studií zaměřenou na chování lidí na Facebooku provedenou University of Texas v roce 2010. Ta byla zaměřena především na mladé vysokoškoláky a jejich používání Facebooku.

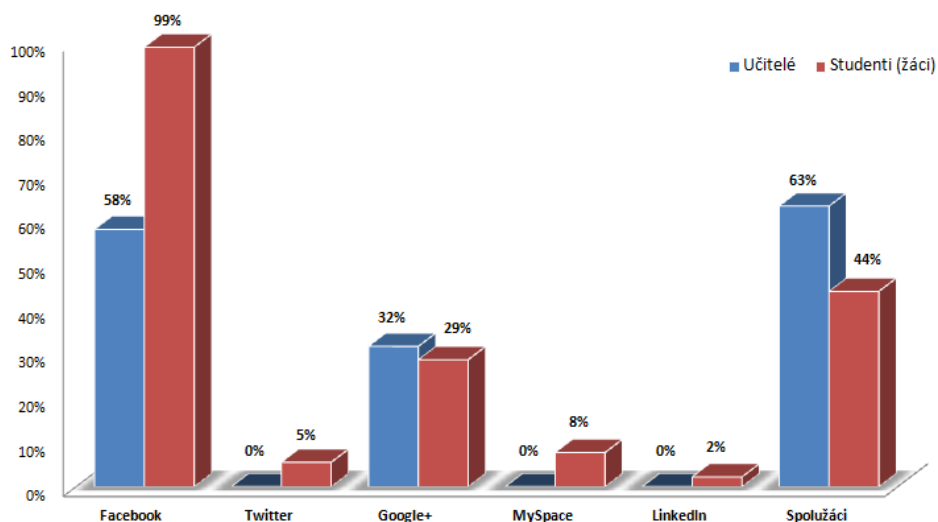
Dotazník odpovídá tyto otázky: Jak jsou zastoupeny sociální sítě mezi učiteli a studenty? Co mladí lidé dělají na Facebooku? Kolik jej používá učitelů? Používají ho pro účely výuky? Které funkce Moodle jsou používány? Dotazník byl rozeslán prostřednictvím e-mailu především studentům a učitelům základních, středních a vysokých škol.

Odpovědělo na něj přibližně 115 respondentů z Plzeňského a Jihočeského kraje. Většina dotazovaných byly ženy a to 64 %. z toho se jedná ze 79 % o studenty a z 16 % o učitele. Zbýlých 5 % jsou lidé, kteří již nestudují a nejsou ani učiteli. Ty jsem však do statistik nezařadil, jelikož to není pro výzkum podstatné. Celkově jsem dotazník rozeslal na přibližně na 500 emailových adres, takže návratnost dotazníku je cca 20%.

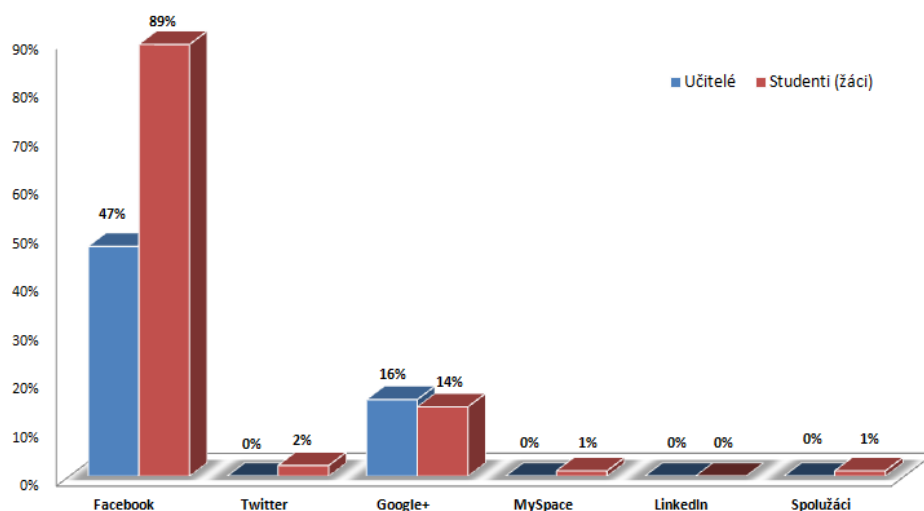
Některé ze získaných dat jsem také porovnal s výzkumem, který byl proveden v roce 2010 na University of Texas. Tato data jsou zahrnuta rovnou ve výsledcích předvýzkumu.

4.1.1 Jak jsou zastoupeny sociální sítě mezi učiteli a studenty?

Nejvíce respondentů používá dle předpokladu síť Facebook a to 99 % studentů a 58 % učitelů. u sítě Google+ je to 29 % studentů a 32 % učitelů. Na síti Spolužáci je registrován nejvyšší počet učitelů a to 63 %, studentů potom 44 %. Tuto síť však uživatelé nenavštěvují pravidelně. Pouze uvedli, že zde mají profil, ale přihlásí se jen jednou za čas.

Obrázek 10: Graf počtu uživatelů soc. sítí podle dotazníkového šetření

Obrázek 11: Graf počtu uživatelů soc. sítí, kteří se připojují denně podle dotazníkového šetření

Lze tedy říci, že nejvhodnější pro podporu výuky je Facebook. Nelze ale také opomenout rostoucí počet uživatelů služby Google+, přestože jeho potenciál není zdaleka takový, jaký má Facebook. v této práci se však zabývám pouze využitelností Facebooku. Je totiž co do počtu uživatelů-studentů a učitelů největší.

4.1.2 Co mladí lidé dělají na Facebooku?

V listopadu roku 2010 byla provedena podrobná studie chování lidí na Facebooku. Tuto studii provedl S. Craig Watkins, PhD a H. Erin Lee, PhD Candidate na University of Texas. Je zaměřena především na mladé vysokoškoláky a jejich používání největší sociální sítě. Bylo zjištěno především to, že muži a ženy využívají síť odlišným způsobem. Zatímco muži se soustředí na nové události a politiku, ženy zajímají přátelé a rodina.

Demographic Characteristics of Sample (Total N = 905)	
<i>Percentage of sample who are:</i>	
Educational Status	n = 905
Current college students	50.2%
Recent college graduates	49.8
Gender	n = 902
Male	38.9%
Female	61.1
Age	n = 904
18 – 25	54.5%
26 – 30	20.7
31- 35	10.5
36 – 40	6.9
41 – 60	7.4

Obrázek 12: University of Texas - demografické informace o respondentech (v EN)

Celkový počet dotázaných respondentů byl 905. z toho jich lehce přes polovinu v současné době studuje a těsně pod polovinu jich studovalo v nedávné minulosti. Jen asi čtvrtina jich byla starší než třicet let. Na tomto vzorku výzkumníci sledovali také rozdíly mezi pohlavími. Nyní zde uvádím ty nejpodstatnější závěry z výzkumu, kterých je možno využít ve výuce:

79 % respondentů se loguje na Facebook každý den. v 63 % více než jednou. Studenti jsou na Facebooku denně s pravděpodobností o 5 % vyšší než

dostudovaní. Zhruba 50% uživatelů navštěvuje největší sociální síť třikrát a víckrát denně. Ve mnou provedeném dotazníkovém šetření ji denně navštěvuje přibližně 68 % z celkového počtu 115 respondentů. Což je téměř o 20 % více. Jelikož v mém dotazníku 70 % respondentů uvedlo, že v jejich okolí existují maximálně 2 lidé, kteří nechtějí používat žádnou sociální síť, lze se domnívat, že tento vzorek respondentů byl sociálním sítím více nakloněn než vzorek respondentů v Texasu

Jako důležitou hodnotilo komunikaci přes Facebook kolem 60 % lidí, přesné údaje se však lišily v závislosti na tom, kdo byl cílem komunikace. Nejdůležitější byla u těch přátel, kteří bydlí daleko (75 %), nejméně důležitá u kolegů z práce (42 %). Skupiny jako spolužáci, blízko žijící přátelé a rodina se pohybovaly v rozmezí 60 až 65 %. Pouhých 13 % studentů uvedlo, že používá Facebook na pomoc při školní práci.²⁸ v tomto ohledu se studie rozchází se mnou provedeným dotazníkovým šetřením o téměř dvojnásobné množství studentů. Podle mého šetření jich používá Facebook pro školní práci až 30 %. Pro komunikaci se spolužáky je to až 74 %.

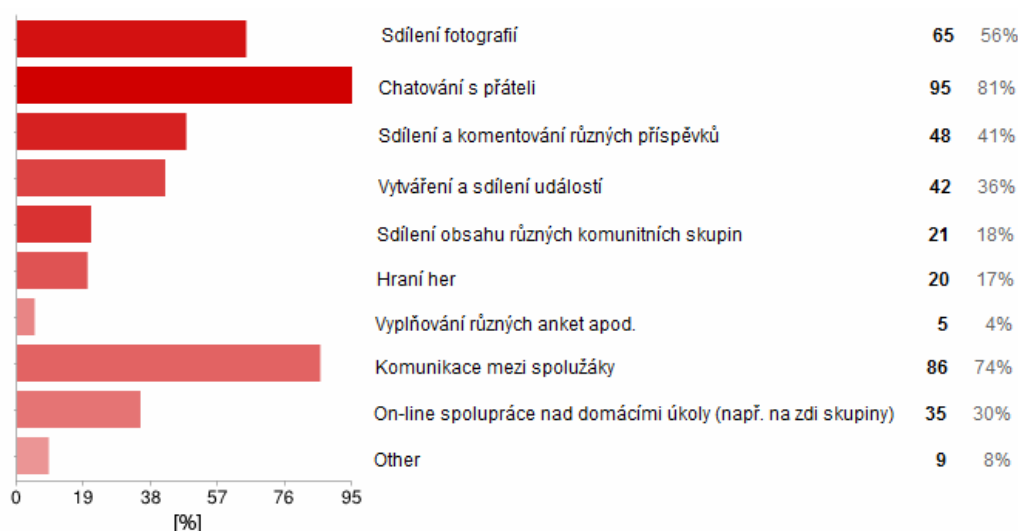
Use of Facebook at School and at Work			
	Agree	Neutral	Disagree
Students (N=451)			
Even when it's not school related, I regularly use Facebook while I am in class.	30.4%	16.6%	53.0%
I use Facebook to help me with schoolwork.	13.1	22.2	64.7

Obrázek 13: University of Texas – Používání Facebooku ve škole

²⁸ . *Got Facebook? Investigating What's Social About Social Media* [online]. Austin, Texas, USA, 2010 [cit. 2012-04-23]. Dostupné z: http://www.theyoungandthedigital.com/wp-content/uploads/2010/11/watkins_lee_facebookstudy-nov-18.pdf. University of Texas.

Top Facebook Activities			
Percentage of users ranking each activity as one of the 3 activities they most often engage in on Facebook:	Total (N = 905)	Students (n = 454)	Graduates (n = 451)
Posting status updates to my profile	66.3%	66.7%	65.9%
Posting comments/likes to my profile	60.0	60.6	59.4
Posting messages and other content to friends' profiles	49.6	52.0	47.2
Posting photos to my profile	41.9	39.2	44.6
Using third-party applications (ex. games, quizzes)	31.8	33.5	30.2
Posting links to current events/news on my profile*	9.7	11.5	8.0
Posting videos to my profile	6.2	6.6	5.8
Posting links to pop culture/entertainment on my profile	4.4	5.3	3.5
Creating events and extending invitations	3.9	4.4	3.3

Obrázek 14: University of Texas – k čemu studenti nejčastěji používají Facebook

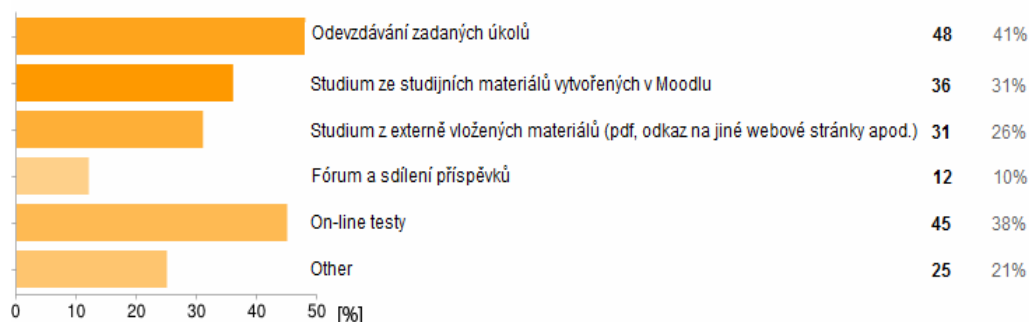
Obrázek 15: Dotazníkové šetření – k čemu studenti nejčastěji používají Facebook

Z mnou provedeného dotazníkového šetření i z průzkumu na University of Texas vyplývá, že nejčastěji je Facebook používán k chatování s přáteli, sdílení fotografií a co je důležité, také pro komunikaci mezi spolužáky a ke spolupráci na domácích úkolech.

4.1.3 Funkce Moodle, které lze realizovat na Facebooku

Dotazníkem mimo jiné potvrdil také to, že Moodle je nejpoužívanějším systémem pro řízení výuky (LMS) a to přibližně na 40 % škol, což naplnilo

očekávaný předpoklad. Zajímalo mě, které z funkcí Moodle jsou skutečně používány uživateli. Zjištěných výsledků jsem se snažil využít při odpovědi na otázku, zda by bylo možné podpořit výuku v prostředí Facebooku za pomoci vytvoření facebookové skupiny. Je samozřejmé, že Facebook neobsahuje funkce jako Moodle a nelze zde tedy vytvářet obsáhlé kurzy. Nicméně jednodušší funkce facebooková skupina zastat může a jednoduchý kurz zde vytvořit lze, jak potvrzuje studie publikovaná v BJET.

Obrázek 16: Dotazníkové šetření – Nejpoužívanější funkce Moodle

5 Facebook ve výuce SSVOŠ České Budějovice

Stěžejním bodem této práce je otestování Facebooku jako podpůrného nástroje ve výuce formou didaktického experimentu. v teoretické části této práce jsem analyzoval jeho funkce a možnosti s ohledem na ty, které se dají využít pro výuku ve školní třídě či kurzu. Nejvhodnějším nástrojem se stala facebooková skupina, jelikož poskytuje uzavřený prostor v prostředí sociální sítě a studenti nemusejí být s učitelem navzájem přáteli. Cílem experimentu je ověřit, zda a do jaké míry je možné využít této skupiny jako podpůrného nástroje k výuce. Ve spolupráci s učitelem Mgr. Josefem Lombartem jsem testoval využití facebookových skupin na SSVOŠ v Českých Budějovicích.

Nejprve si musíme položit dotaz, jak vlastně Facebook do výuky zařadit. Vzhledem k tomu, že k tomuto účelu není primárně určen, bude použit jen jako doplněk výuky. Rozhodně není možné Facebookem plnohodnotně nahradit LMS Moodle. Nicméně i o toto se snaží vývojáři třetích stran. Například tvůrci systému Udutu věří, že se z Facebooku může časem stát LMS.

Je potřeba si tedy uvědomit, že tato síť je určena hlavně pro zábavu ve volném čase. Proto smysl jeho zařazení do výuky spatřuji právě tam, kde jsou žáci v domácím prostředí a věnují se domácím úkolům, skupinovým přípravám na výuku, laboratorním úlohám apod. Facebook tedy přináší výhody spolupráce, usnadnění komunikace a zvýšení zapojení studentů mimo školní třídu. Vytvořením facebookové skupiny pro účely výuky jim poskytneme uzavřené prostředí, které znají a umí jej dokonale ovládat. Nemusí se nikde nově registrovat, pamatovat si přihlašovací údaje k dalšímu účtu, ale především se nemusí seznamovat s novým prostředím jako takovým. Téměř všechny funkce Facebooku znají, protože jej používají ve svém volném čase. Facebook je tedy možné použít pro blended learning.

Facebook umožňuje vytvářet uzavřené skupiny pro různé sociální skupiny. Toho jsem využil pro vytvoření výukových skupin pro účely tohoto

výzkumu. Vycházím ze skutečnosti, že komerční výukové systémy mají jistá omezení a že Facebook je velice populární mezi vysokoškolskými studenty. Avšak není vhodné, aby učitelé byli se studenty zároveň přáteli na Facebooku.

5.1 Vymezení cílů

- Otestovat Facebook ve výuce SSVOŠ v Českých Budějovicích.
- Zjistit jak a které funkce výukového systému je schopna plnit skupina na Facebooku.
- Poskytnout studentům prostor pro komunikaci v předmětu.
- Zjistit, jak jsou s Facebookem ve škole spokojeni studenti.

5.2 Vymezení pozorovaných jevů

- Vhodnost uživatelského prostředí.
- Zabezpečení soukromých informací.
- Informovanost a reakce studentů na podněty učitele.
- V čem skupina vyniká oproti LMS.
- Funkce, které facebooková skupina postrádá.
- Sdílení studijních materiálů.
- Vedení diskusí.

5.3 Metodika

Výsledky byly získány formou kvalitativního výzkumu metodami didaktického experimentu a dotazníkového šetření. Výzkum byl proveden na Střední škole obchodu, služeb a podnikání a Vyšší odborné škole v Českých Budějovicích (SSVOŠ). Studenti informatiky byli ze 4. ročníku SŠ, obor analýza potravin (RVP 29-42-M/01 Analýza potravin). Studenti matematiky byli z 1. ročníku VOŠ, obor Veřejná správa (68-43-N/05).²⁹

Hlavním cílem bylo zjistit, do jaké míry je možno jim na Facebooku zajistit elearningovou podporu. Experiment se uskutečnil v zimním semestru akademického roku 2012/2013. Nejprve jsem na základě zahraničního výzkumu navrhl vhodnou strukturu facebookových skupin a konzultoval ji s učitelem, který výuku vedl. Ten následně skupiny založil a postaral se o to, aby se do nich přidali všichni studenti. v těchto skupinách jsem byl osobně také členem a plnil funkci koordinátora. Nikdo ze studentů nebyl učitelovým facebookovým přítelem, takže studenti neměli přístup k jeho osobním informacím a naopak. Průběh výuky jsem po skončení zimního semestru vyhodnotil a doplnil o poznatky učitele. Také jsem studentům předložil dotazník zjišťující, jak celý experiment vnímali.

²⁹ Střední škole obchodu, služeb a podnikání a Vyšší odborné škole v Českých Budějovicích [online]. 2013 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.ssvos.cz/>

5.3.1 Příprava vzdělávacího obsahu

Vzdělávací kurz je základním prvkem e-learningu. Musí být uspořádán tak, aby bylo dosaženo požadovaných cílů vzdělávání. Elektronický studijní kurz charakterizuje zejména vzdělávací obsah studijních materiálů, elektronická distribuce vzdělávacího obsahu a elektronická správa e-kurzů.

Pro vzdělávací obsah e-kurzů jsou určující jejich vzdělávací charakteristiky. Proto didaktický software pro e-kurzy obsahuje programované vstupní informace, učební úlohy, zpětnovazební kontrolní informace a nezbytné řídicí instrukce. Tvorba obsahu studijních materiálů pro e-kurzy klade důraz na dělení obsahu do znovupoužitelných vzdělávacích objektů (reusable learning objects) a na používání standardů.

Standardy jsou normy garantující vzájemnou přenositelnost a použitelnost softwarových produktů vyvinutých různými firmami. Výsledkem dosavadních standardizačních snah je jednotný souhrn klíčových specifikací a standardů pro obsah označovaný jako SCORM. Aplikace standardů může podstatně zlevnit dosavadní drahé e-kurzy, protože omezí opakované vytváření podobných studijních materiálů a umožní přenos již hotových e-kurzů do různých systémů pro řízení studia.³⁰

Jelikož facebooková skupina není primárně určena pro výuku, neodpovídá tedy normě SCORM a nesplňuje tak standard pro tvorbu e-kurzů. Dokonce ani nelze exportovat obsah pro další použití. Nicméně předpokládám, že Facebook je zdarma a tak opětovné vytváření jednoduchých kurzů nepřináší finanční náklady na vývoj e-kurzu. Jediným nákladem je čas učitele, který

³⁰ Základy e-learningu. In: Centrum informačních technologií Ostravské univerzity [online]. [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: http://cit.osu.cz/dokumenty/elearning_kkveton.pdf

musí věnovat založení kurzů opětovnou přípravu. Lze proto vytvářet pouze jednoduché kurzy, které si bude muset každý učitel pokaždé vytvořit znovu.

Pro **elektronickou distribuci vzdělávacího obsahu** bude použito výhradně Facebooku a to prostřednictvím soukromých zpráv. Studentům bude rozeslán přímý odkaz na skupinu z důvodu jejího rychlejšího nalezení. Vyhledat ji je totiž možné až po uplynutí delší časové odezvy. Další obsah bude distribuován pouze uvnitř skupiny. Ke komunikaci s učitelem bude možno využít také soukromých zpráv.

Pro navržení vhodné struktury kurzu jsem nejprve založil testovací skupinu, na které jsem před, ale i v průběhu kurzu testoval potřebné funkce dle aktuálních požadavků. Tato kritéria jsem si předem stanovil tak, aby bylo dosaženo co nejefektivnějšího využití možností, které Facebook poskytuje k běžným účelům.

5.3.2 Dosažení vzdělávacích cílů

Požadované cíle vzdělávání jsem v obou kurzech přizpůsobil omezeným možnostem prostředí a kladl důraz především na využití komunikačních nástrojů, které Facebook nabízí v uzavřených skupinách. Cíle vzdělávání jsou tedy následující:

- Vzbudit větší zájem studentů o studium.
- Zrychlit informovanost studentů.
- Cílená zpětná vazba.
- Komunikace s učitelem.
- Komunikace mezi studenty.
- Sdílení studijních materiálů v přehledné online podobě.
- Zadávání domácích úkolů pro zafixování probrané látky.
- Celkové zefektivnění výuky.

Rozhodujícím faktorem pro dosažení stanoveného vzdělávacího cíle je motivace každého studenta. Domnívám se, že využití Facebooku ve výuce **zvýší zájem studentů** o studium. Studenti ho totiž dobře znají a jsou zvyklí jej běžně používat.

Pro **dosažení co nejrychlejší informovanosti studentů** bude využita především zeď skupiny. Facebooková skupina je nativně nastavena tak, že informuje všechny členy o jakékoliv změně.

Cílená **zpětná vazba** se využívá vědomě či nevědomě prakticky ve všech oblastech „Podle Reitmayerové a Broumové ji lze obecně pojmut jako informaci upozorňující na to, zda chování nějakého systému je či není na správné cestě. Jde tedy o informaci poskytující náhled na vnější i vnitřní

projevy chování.“³¹ Pro její získání poslouží učitelé několik různých nástrojů. Nejjednodušším prostředkem je přehled o tom, kdo si přečetl příspěvky ve skupině. Facebook u každého příspěvku zobrazuje správci jmenný seznam lidí, kteří si daný příspěvek zobrazili. Možnost psaní studentských komentářů k příspěvkům poskytuje učitelé okamžitou reflexi. Komentovat je možné studijní materiály, zadávání úkolů, odevzdané úkoly, oznámení apod. Tyto komentáře nebudou nikterak cenzurovány. Každý student bude moci komukoliv položit libovolný dotaz. Pro získání konkrétních odpovědí budou učitelé vytvářeny anketní otázky, kde budou mít studenti možnost výběru z několika odpovědí, případně budou moci přidávat další.

Možnost **komunikace s učitelem** poslouží jako motivace pro studenty. Zeď skupiny poskytne prostor pro veřejné dotazy, které uvidí také ostatní účastníci kurzu a budou učitelem upřednostňovány oproti komunikaci pomocí soukromých zpráv. k diskusi s učitelem budou moci studenti rovněž využít možnost psaní komentářů u domácích úkolů a studijních materiálů. „Komunikace s učitelem je vhodná v přiměřené míře. Problematické může být udržet komunikaci ve vhodné kvantitě. Studenti budou učitelem inspirováni k diskusi a vyzývání k dotazům. Není ovšem vhodné vytvářet mnoho komunikačních úkolů, které by vyžadovaly individuální reakce učitele. Učitel Mgr. Josef Lombard si stanoví pravidla komunikace.

Jedna z hypotéz této práce je, že **komunikace mezi studenty** může být u e-kurzů silným motivačním prvkem. Může totiž u jednotlivců vyvolat pocit účícího se společenství. Studenti budou učitelem vyzváni ke vzájemné spolupráci ve skupině. k tomu budou moci využít komunikační prostor na zdi nebo uvnitř událostí. Ze zkušenosti není ovšem zaručeno, že aktivita bude

³¹ REITMAYEROVÁ Eva, BROUMOVÁ Věra. Cílená zpětná vazba -- Metody pro vedoucí skupiny a učitele. 2007. ISBN 978-80-262-0222-6.

"úspěšná". Záleží to na míře společenskosti studentů.“³² Dále budou studenti moci využít také soukromých zpráv.

Ke **sdílení studijních materiálů** bude využita možnost vytvářet interní události pro členy skupiny. Pro každý tematický okruh si učitel vytvoří událost, na kterou pozve všechny studenty. Na zeď takto vytvořené události nahraje studijní materiály. Nevýhodou je, že událost podporuje pouze soubory obrazového typu. Proto studijní materiály jiných typů budou nahrány přímo do skupiny nebo na externí úložiště a do události bude vložen hypertextový odkaz souboru. Výhodou použití událostí je větší přehlednost v organizaci výuky. Mimo jiné má učitel také přehled o tom, kteří studenti událost navštívili. Facebook totiž správci skupiny sděluje, kteří uživatelé si daný příspěvek přečetli.

Pro zadávání **domácích úkolů** bude využita rovněž funkce události. Učitel zadá studentům úlohu prostřednictvím oznámení. z důvodu špatné podpory souborových formátů události, ji studenti odevzdají přímo na zeď skupiny. Odevzdávané úkoly budou nejčastěji ve formátu pdf, doc, xls, ppt apod.

³² Komunikace se studenty. In: Informační systém Masarykovy univerzity [online]. 2012 [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/help/elearning/komunikace>

5.4 Postup

1. Návrh struktury skupiny
2. Založení výukových skupin na Facebooku
3. Nastavení skupiny jako otevřená
4. Přidání jednoho člena, který je facebookovým přítelem učitele
5. Rozeslání názvu skupiny a jejího hypertextového odkazu studentům
6. Uzavření skupiny na tajnou po přidání všech studentů
7. Průběh výuky, nahrání studijních materiálů
8. Výzkum pomocí dotazníku
9. Vyhodnocení

5.5 Průběh

Kurzu matematiky se zúčastnilo 6 studentů a kurzu informatiky 16 studentů. Oba kurzy proběhly v zimním semestru akademického roku 2012/2013. Skupiny měly téměř stejnou strukturu. Činnosti prováděné ve skupinách zahrnovali zveřejňování oznámení, sdílení výukových materiálů, odevzdávání zadaných úkolů a diskusi nad problematikou učiva.

Studenti byli učitelem osobně obeznámeni s průběhem a strukturou kurzu a s jeho zahrnutím do této bakalářské práce. Všichni vyjádřili souhlas s využitím svého osobního profilu na Facebooku pro účel výuky s podmínkou, že nebudou nikde zveřejněna jejich jména, fotografie a osobní informace. Ten, kdo profil neměl, si ho založil. Mimo jiné bylo studentům také sděleno, jak si profil zabezpečit před únikem soukromých údajů, které si nepřejí zveřejnit.

Dále učitel studentům vysvětlil, jak si kurz na Facebooku vyhledat. To bohužel nebylo možné bezprostředně po jeho založení učinit. Vyhledávání nových skupin funguje až v řádu několika hodin po jejich založení. Proto učitel

studentům sdělil odkaz pro přímé zobrazení skupiny. Ta byla nejprve označena jako „otevřená skupina“, aby se do ní mohli studenti okamžitě přidat sami. Po přidání všech studentů byla neprodleně uzavřena. To znamená, že do ní může přidávat další členy pouze správce (učitel). Hned při zakládání skupin však vyvstal učiteli problém s nutností přidat do skupiny alespoň jednoho člena, který zároveň musí být jeho facebookovým přítelem. Toto bylo vyřešeno tak, že učitel přidal jednoho ze svých přátel, který však neměl s kurzem co dočinění a ihned po vytvoření skupiny byl tento člen ze skupiny odstraněn. Další účastníci kurzu se již mohli do skupiny přidávat sami, aniž by museli být vzájemně přáteli. Poté, co se všichni studenti připojili ke skupině, byla úroveň zabezpečení změněna na „uzavřenou skupinu“, což zamezilo nežádoucí přístup cizích návštěvníků.

Prostor na zdi sloužil pro **oznamování aktualit**, dotazy studentů a jejich zpětnou reakci na podněty učitele. Mimo jiné posloužil dobře také k diskusi nad problematikou předmětu a odevzdávání domácích úkolů v podobě dokumentů Microsoft Office nebo pdf. Zeď tedy byla použita především k šíření informací, které mimo jiné zahrnovaly také hypertextové odkazy, obrázky a prezentace.

Funkce události byla použita pro **organizaci studijních materiálů** vázaných k dané problematice. Pro každé téma či okruh učiva byla učitelem vytvořena událost, do které nahrál soubory se studijními materiály. Konkrétní materiály byly tedy organizovány na zeď takto vytvořené události. k tématům učitel přidával také úkoly, pod nimiž studenti diskutovali. Soubory lze do facebookové skupiny nahrát v libovolném formátu. Nejčastěji se jednalo o obrázek, prezentace powerpoint, pdf dokument, ale také o odkazy na externí zdroje. Jediným omezením je velikost 25 MB, což v tomto případě nepředstavovalo problém. Výhodou použití událostí bylo mimo jiné to, že učitel měl přehled o tom, kteří studenti událost navštívili a účastníci kurzu

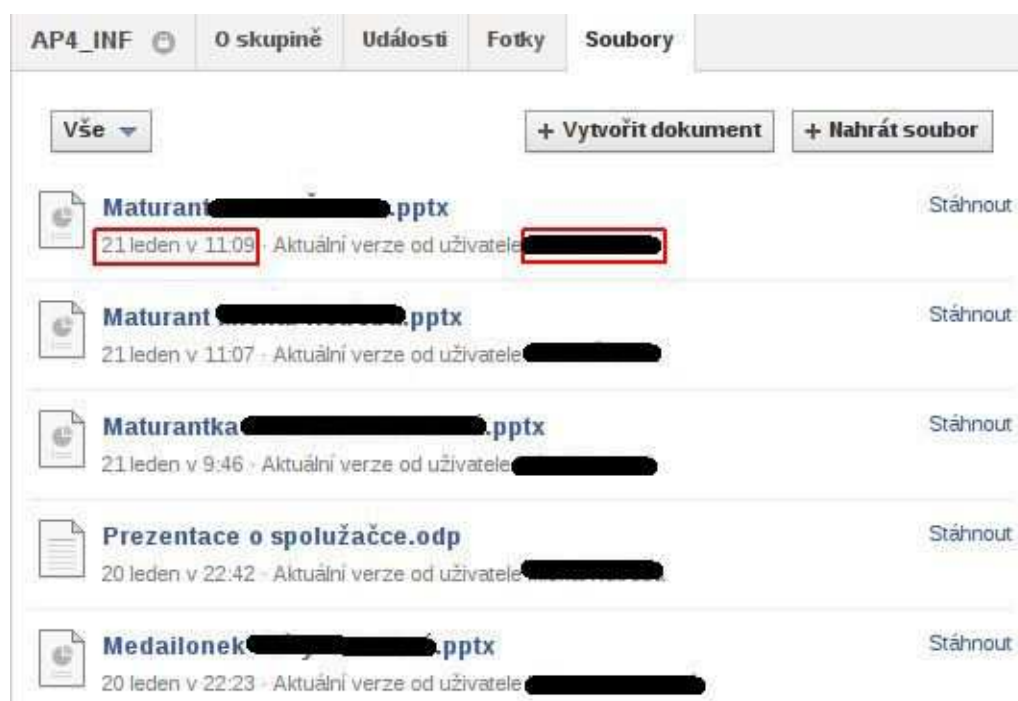
mohli zase získat zpětnou vazbu od učitele v podobě komentářů. Facebook také správci skupiny sděluje, kteří uživatelé si daný příspěvek zobrazili.

The screenshot shows the Facebook interface for a group named 'NP2-matematika_seminar'. At the top, there are navigation tabs: '0 skupině', 'Události', 'Fotky', and 'Soubory'. Below these, there are buttons for 'Minulé události' (with a dropdown arrow) and '+ Vytvořit událost'. The main content is organized by month:

- listopad 2012**
 - Funkce**
12. listopad 2012
Josef Lombart a další (6)
Buttons: Přidat se, Odmitnout
- říjen 2012**
 - Rovnice**
8. říjen 2012
Josef Lombart a 1 další host
Buttons: Přidat se, Odmitnout
- září 2012**
 - Úprava algebraických výrazů, mnohočleny**
24. září 2012
Josef Lombart a 1 další host
Buttons: Přidat se, Odmitnout
 - Definiční obory**
10. září 2012
Josef Lombart a 1 další host
Buttons: Přidat se, Odmitnout

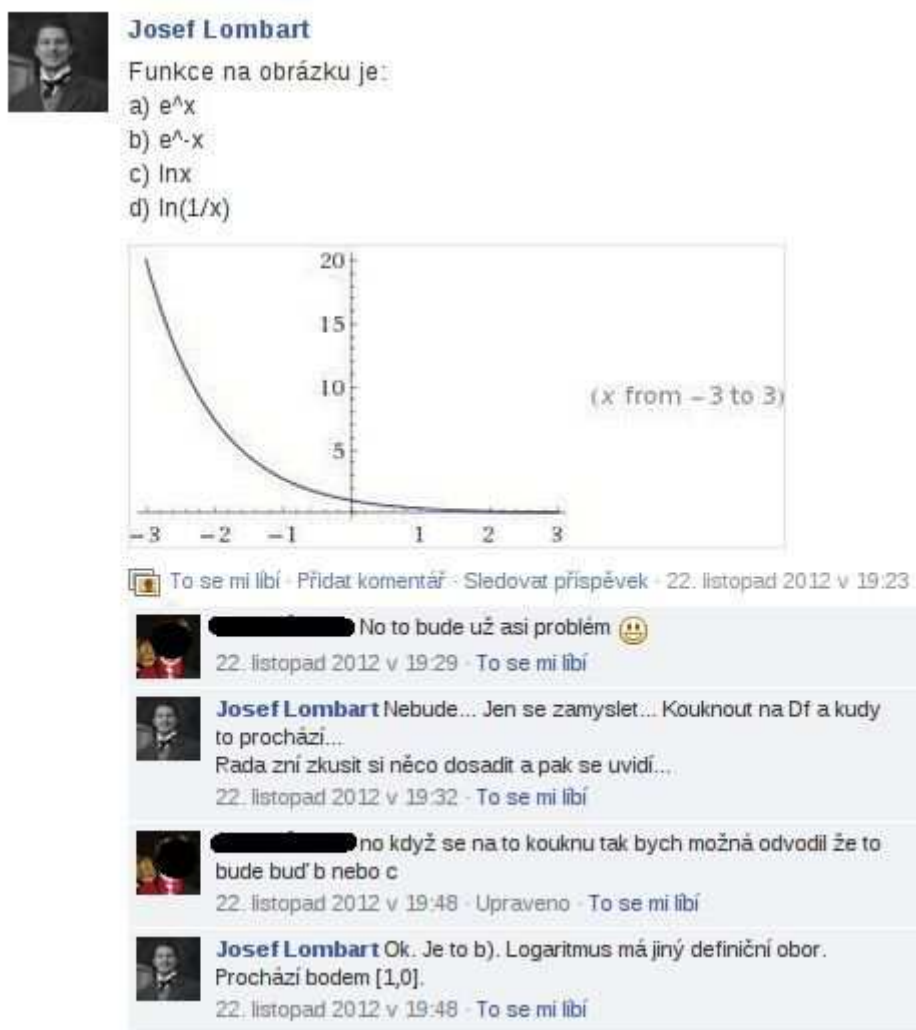
Obrázek 17: Organizace studijních materiálů pomocí fce. události

K zadávání a **odevzdávání úkolů** posloužila rovněž možnost nahrávání souborů. Učitel průběžně zadával úkoly z informatiky prostřednictvím oznámení na zdi. Studenti je odevzdávali ve formě dokumentů MS Office do stanoveného termínu. Bohužel není možno pevně nastavit deadline, kdy již úkol nelze nahrát, ale i tak lze vyčíst alespoň čas, kdy student úkol odevzdal. Toto však nepředstavovalo vážnější problém. Jako nedostatečné se ale ukázal fakt, že u nahraných souborů nelze nastavit práva tak, aby je nebylo možné mazat či přepisovat. v některých případech totiž studenti smazali a nahráli zpět upravenou verzi u odevzdaných a učitelem již zhodnocených a okomentovaných úkolů. Další nevýhodou je, že pokud někdo odevzdá úkol, na zdi se okamžitě objeví zpráva o vloženém souboru, což při jejich větším počtu zahltilo zeď v kurzu informatiky. Na druhou stranu jsou ale soubory přehledně seřazeny v sekci „soubory“. s omezením velikosti do 25 MB opět nebyl problém.

Obrázek 18: Seznam odevzdaných souborů ve skupině informatiky

Diskuse probíhaly průběžně nad probranými tématy. Diskutovalo se využitím zpětnovazebního prostoru pod konkrétním tématem. Ukázalo se, že vedení diskuse má jistá omezení. Facebook jednoduše přidává příspěvek na konci diskuse a nezohledňuje, na které místo patří. Výhodou zachování časové posloupnosti je, že ze skupiny a možnost komentářů posloužily studentům jako sešit, ke kterému se mohou kdykoliv vrátit.

Josef Lombart
Funkce na obrázku je:
a) e^x
b) e^{-x}
c) $\ln x$
d) $\ln(1/x)$

(x from -3 to 3)

To se mi líbí · Přidat komentář · Sledovat příspěvek · 22. listopad 2012 v 19:23

██████████ No to bude už asi problém 😞
22. listopad 2012 v 19:29 · To se mi líbí

Josef Lombart Nebude... Jen se zamyslet... Kouknout na Df a kudy to prochází...
Rada zní zkusit si něco dosadit a pak se uvidí...
22. listopad 2012 v 19:32 · To se mi líbí

██████████ no když se na to kouknu tak bych možná odvodil že to bude buď b nebo c
22. listopad 2012 v 19:48 · Upraveno · To se mi líbí

Josef Lombart Ok. Je to b). Logaritmus má jiný definiční obor. Prochází bodem [1,0].
22. listopad 2012 v 19:48 · To se mi líbí

Obrázek 19: Diskuse k úkolu pro studenty matematiky

6 Vyhodnocení výzkumu

Činnosti prováděné ve skupinách se v průběhu trvání kurzů lišily. v obou skupinách měly probíhat obdobným způsobem. Průběh kurzu ale ukázal, že vzhledem k charakteru předmětu byly některé činnosti prováděné více a jiné méně.

Informatika

- Skupina nezahrnovala studijní materiály
- Posloužila hlavně pro zadávání a odevzdávání úkolů, oznamování aktualit

Matematika

- Studijní materiály byly tříděny podle kategorií do událostí
- Učitel zadával studentům úkoly, které byly diskutovány přímo na zdi
- Studenti nenahrávali žádné úkoly

6.1 Výzkum pomocí dotazníku

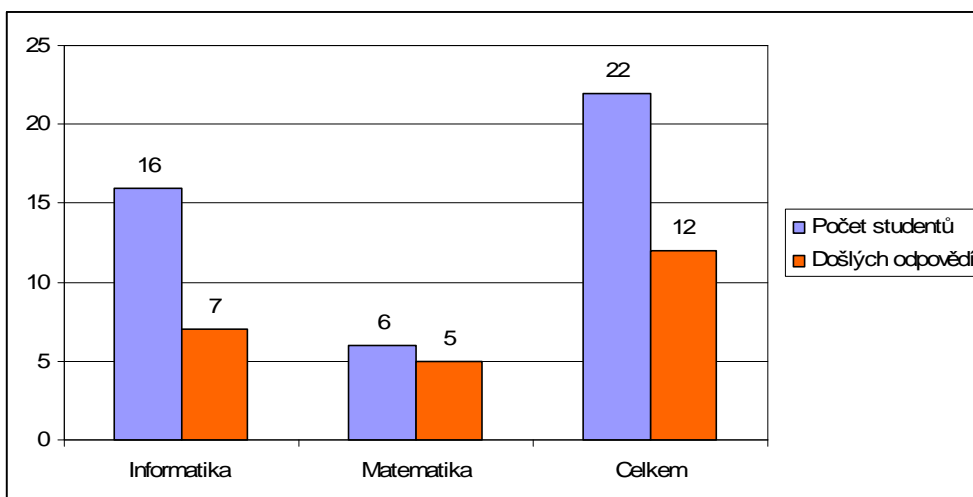
Na konci semestru jsem studentům předložil dotazník pro zpětnou vazbu. Ten odpovídá na výzkumnou otázku, jak studenti vnímali využití Facebooku ve výuce. Poskytl tedy informace o tom, jak jsou studenti s touto formou podpory výuky spokojeni a to jak z pedagogického tak z technického hlediska. Např. zda nemají strach z prozrazení soukromých údajů, případně jak svůj profil zabezpečili proti jejich zveřejnění ve škole. Dále to, jak celou záležitost vnímali, do jaké míry jim facebooková skupina pomohla při studiu, jak byli spokojeni s formou vkládání výukových materiálů, odevzdávání úkolů, diskusemi a s celkovou přehledností skupiny. Dotazník byl předložen v obou skupinách.

Pro vytvoření dotazníku jsem využil službu Google Disk, kde jsem vytvořil jednoduchý online formulář. Do každé skupiny jsem vložil odkaz s adresou formuláře a výzvu k jeho vyplnění.

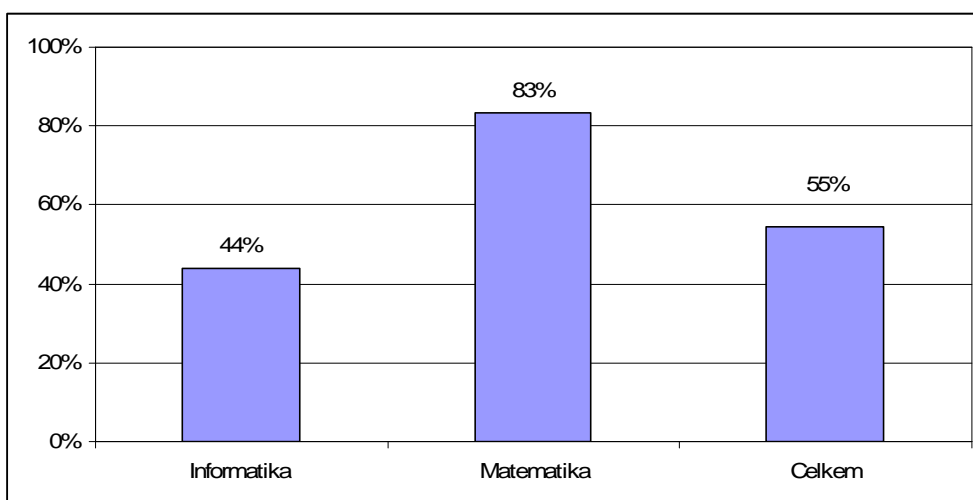
6.1.1 Vyhodnocení dat

Dotazník byl totožný pro oba výukové kurzy. Některé výsledky jsou však v porovnání obou skupin rozdílné, což je patrně způsobeno odlišnými činnostmi, které byly ve skupinách prováděny.

Na začátku studenti vybrali, do které skupiny patří. Kurzu informatiky se zúčastnilo 16 studentů a dotazník jich vyplnilo 7, což je návratnost 44 % a kurzu matematiky se zúčastnilo 6 studentů a dotazník jich vyplnilo 5, což je návratnost 83 %. Celkem tedy dotazník vyplnilo 12 studentů z 22, což je celková návratnost 55 %. Vyhodnocení jsem rozdělil do šesti oblastí podle zaměření otázek. Výsledky jsem vyhodnotil pro každou skupinu zvlášť.

Graf 1: Počet došlých odpovědí

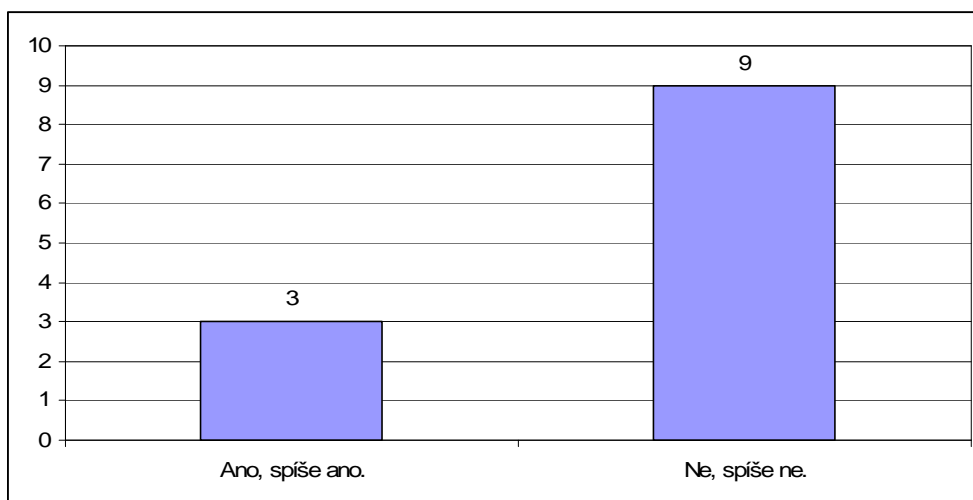

Graf 2: Počet došlých odpovědí v %

6.1.1.1 Přihlášení do skupiny

Otázka 1: „Bylo obtížné skupinu na Facebooku nalézt a přihlásit se do ní?“

- Ano .Nemohl jsem ji nalézt, ale nakonec se mi to podařilo. 1
- Spíše ano, protože ji nebylo možné nalézt ihned. 2
- Spíše ne. 1
- Ne. Dostal jsem se do ní hladce. 8

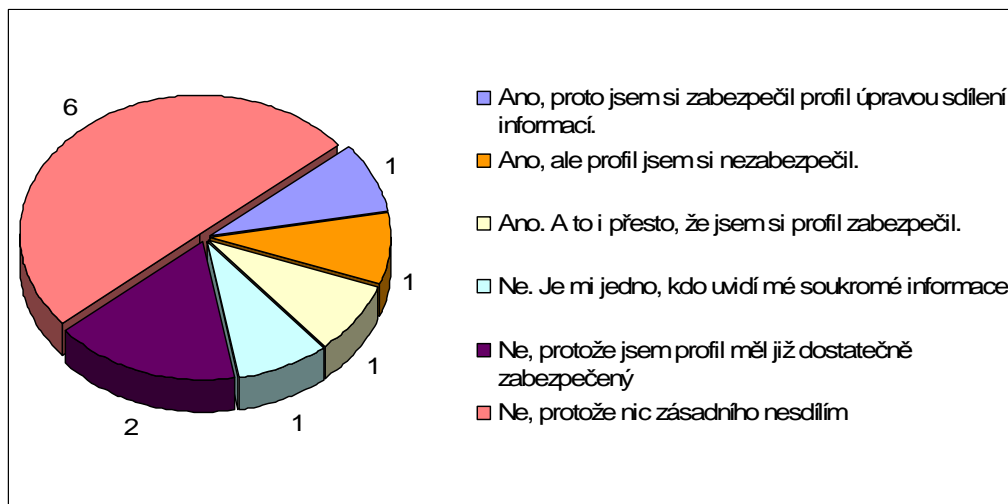

Graf 3: Počet studentů, kteří měli problém s přihlášením do skupiny

Na úvod studenti zodpovídali otázku, zda měli problém s přihlášením do skupiny. Většina z nich neměla problém se do skupiny přihlásit okamžitě. Pouze tři studenti měli problém s přihlášením, což bylo způsobeno tím, že skupinu nelze ihned nalézt a zřejmě tyto studenti neměli její přímý odkaz. z této otázky vyplývá, že studenti jsou schopni se na do skupiny dostat snadno.

6.1.1.2 Bezpečnost

Otázka 2: „Máte strach z úniku Vašich soukromých dat do školního prostředí?“

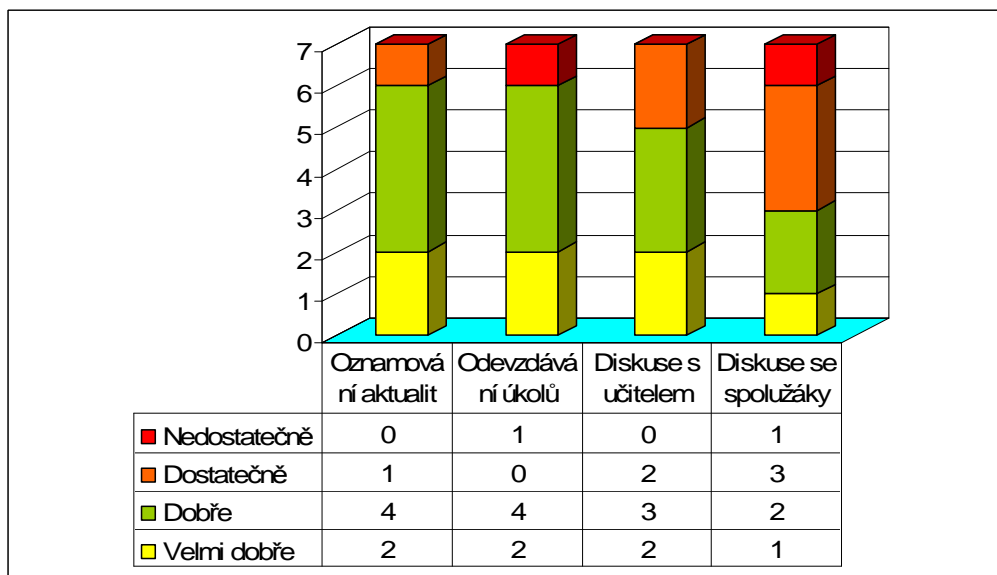
Graf 4: Obava studentů z prozrazení soukromých údajů

Většina studentů uvedla, že nemá strach z úniku osobních informací, jelikož nic zásadního nesdílí nebo že již mají profil dostatečně zabezpečený proti úniku informací. Ze souhrnu odpovědí tedy vyplývá, že 3/4 studentů nemá strach z prozrazení soukromých údajů. Tato otázka odpovídá kladně na výzkumnou otázku, zda studenti vnímají Facebook jako bezpečné místo pro sdílení informací.

6.1.1.3 Funkce

Otázka 3: „Jak podle Vás facebooková skupina splnila funkce výukového systému? (ohodnoťte jako ve škole)“

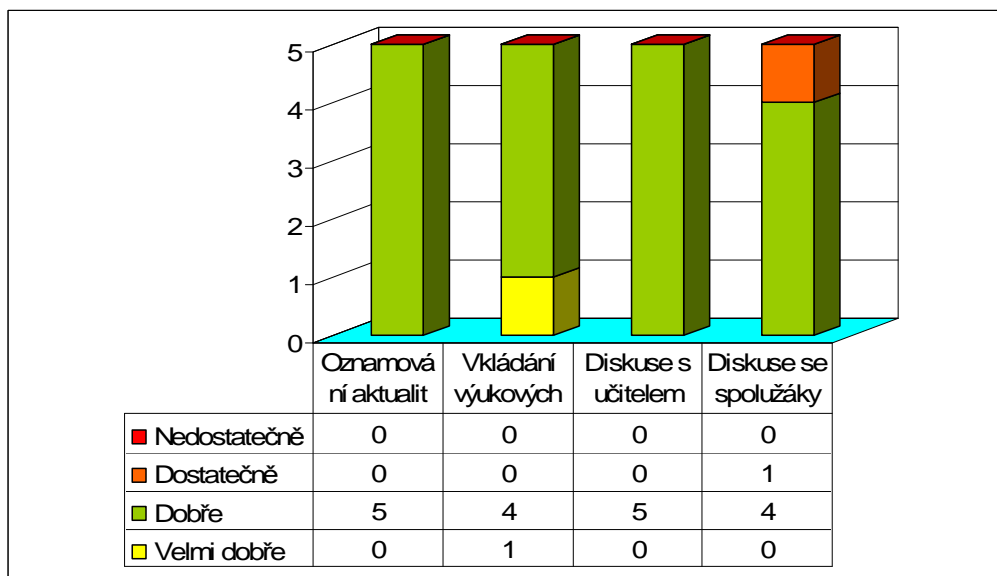
Kurz informatiky

Graf 5: Hodnocení činností prováděných v kurzu informatiky

Z grafu je patrné, že studenti byli vcelku spokojeni s tím, co jim facebooková skupina nabízí. Drtivá většina z nich hodnotila všechny činnosti kladně. Nejhůře hodnocenou činností byla diskuse studentů mezi sebou. Studenti totiž nedostatečně využili komunikační prostor na zdi, což přisuzují nižší míře společenskosti studentů.

Kurz matematiky

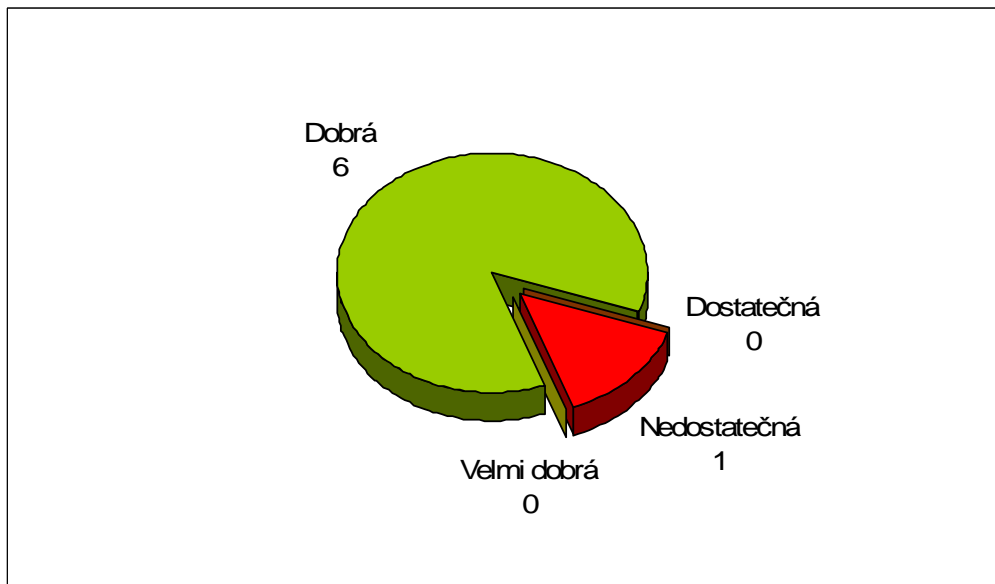

Graf 6: Hodnocení činností prováděných v kurzu matematiky

Téměř všichni studenti se shodli, že činnosti prováděné ve skupině byly splněny dobře včetně vkládání výukových materiálů formou událostí. v této skupině byli studenti také více spokojeni se vzájemnou diskusí.

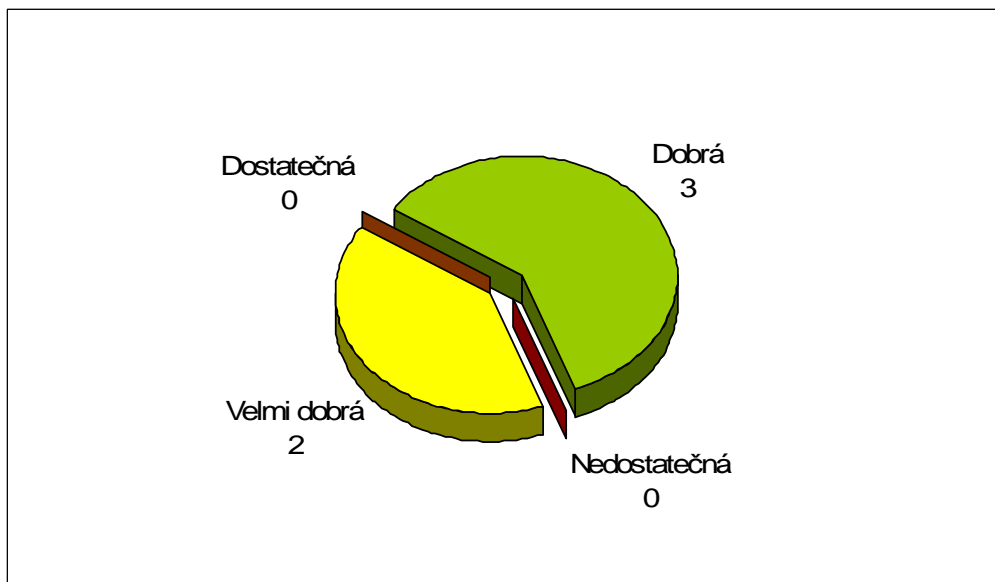
Otázka 6: „Ohodnoťte přehlednost skupiny.“

Kurz informatiky

Graf 7: Hodnocení přehlednosti skupiny v kurzu informatiky

Kurz matematiky

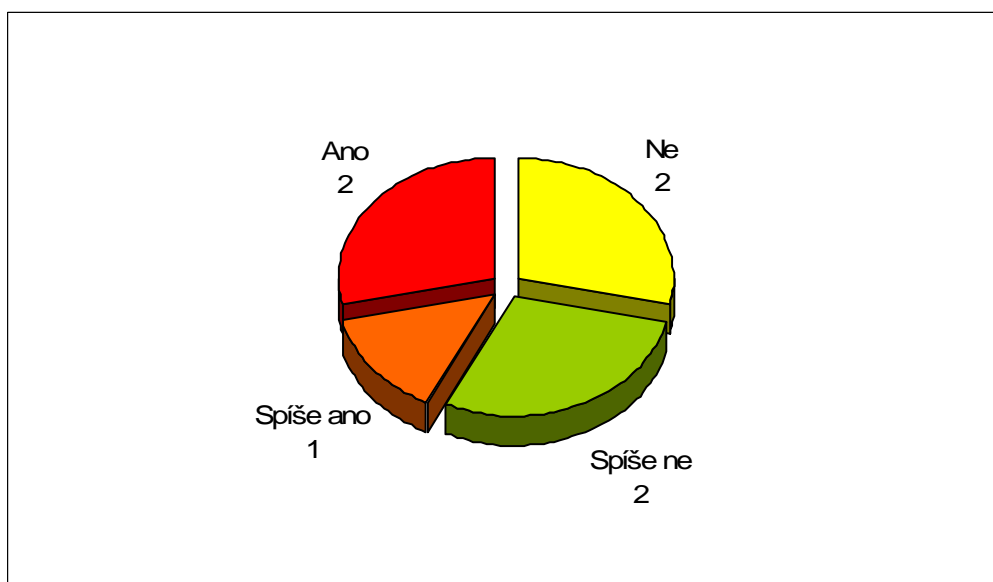
Graf 8: Hodnocení přehlednosti skupiny v kurzu matematiky

Přehlednost obsahu byla lepší u kurzu matematiky, což bylo způsobeno především tím, že zde studenti neodevzdávali úkoly a nezahlocovali tak zeď. Tuto skutečnost studenti vnímali, což bylo dotazníkem potvrzeno. Nicméně se nejednalo o zásadní problém, jelikož téměř všichni studenti kromě jednoho dali hodnocení přehlednosti „dobrá“.

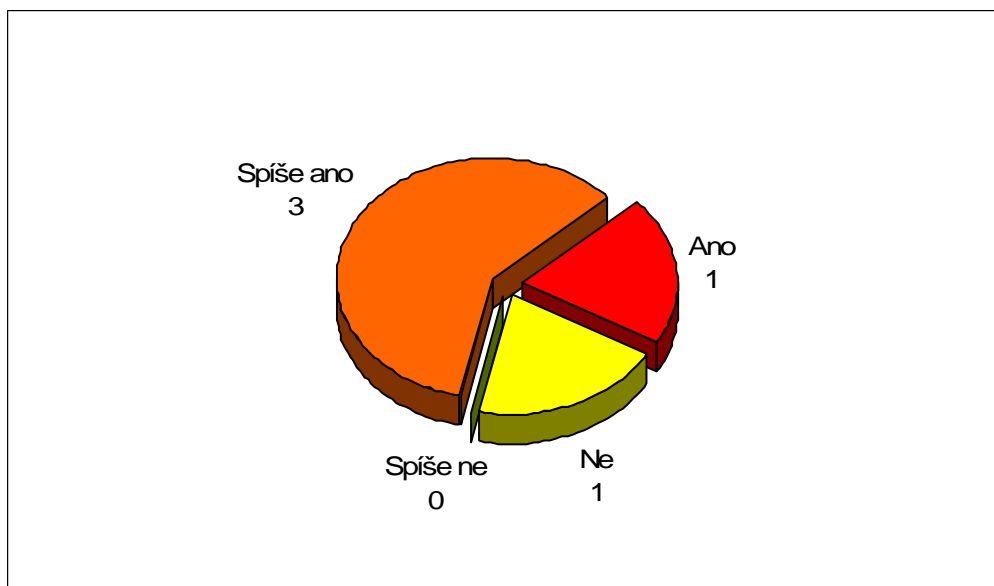
6.1.1.4 Studium

Otázka 7: „Byl pro Vás problém soustředit se v prostředí Facebooku pouze na studium?“

Kurz informatiky

Graf 9: Problém se soustředěností v prostředí Facebooku (kurz informatiky)

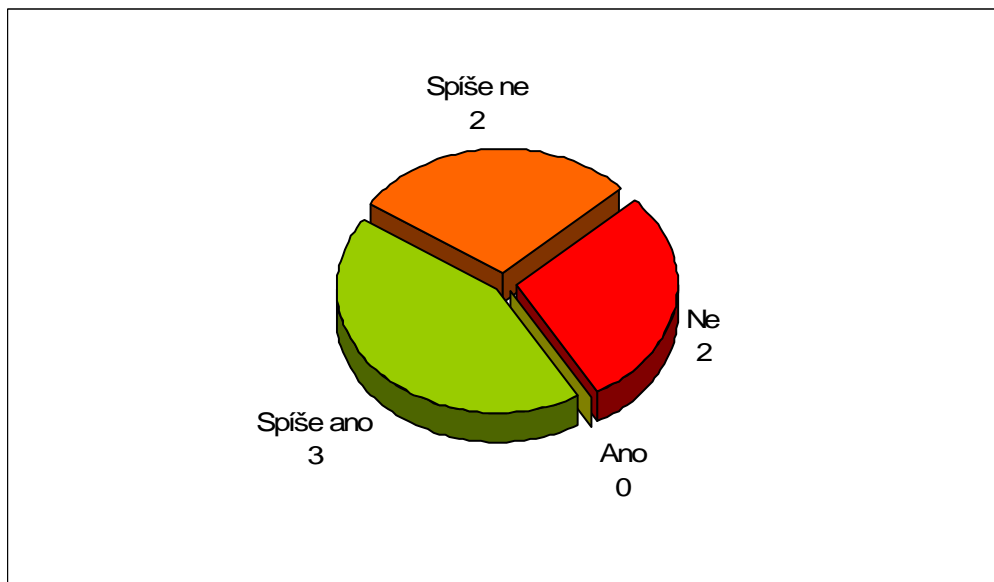
Kurz matematiky

Graf 10: Problém se soustředěností v prostředí Facebooku (kurz matematiky)

Přibližně polovina studentů informatiky měla problém se soustředěností na studium v prostředí Facebooku. u studentů matematiky to byly téměř 3/4 studentů. Celkově lze tedy říci, že odpověď na výzkumnou otázku V2 zní, že studenti mají problém se v tomto prostředí plně soustředit pouze na výuku.

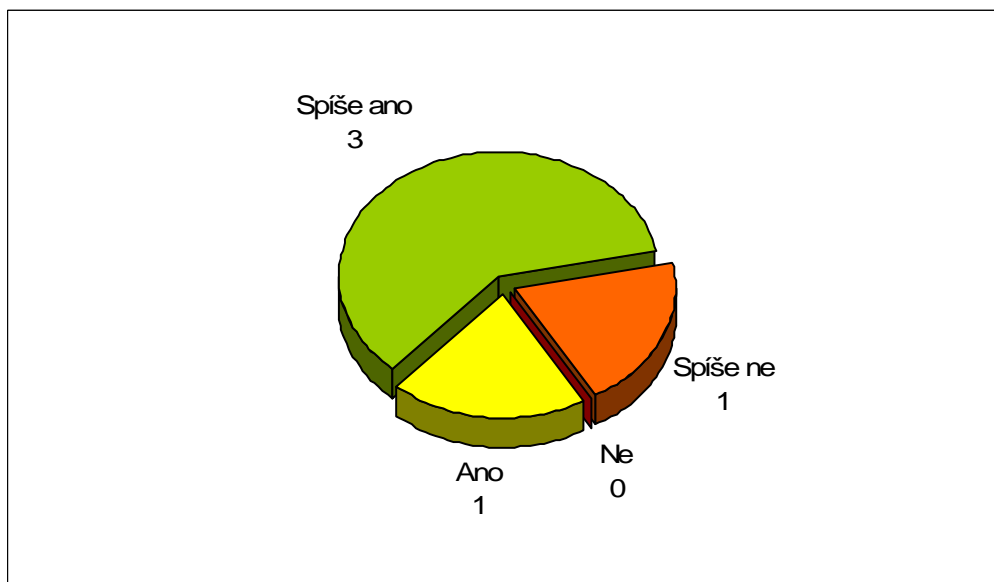
Otázka 8: „Pomohla Vám facebooková skupina ve studiu?“

Kurz informatiky

Graf 11: Celkové hodnocení skupiny studentů informatiky

Kurz matematiky

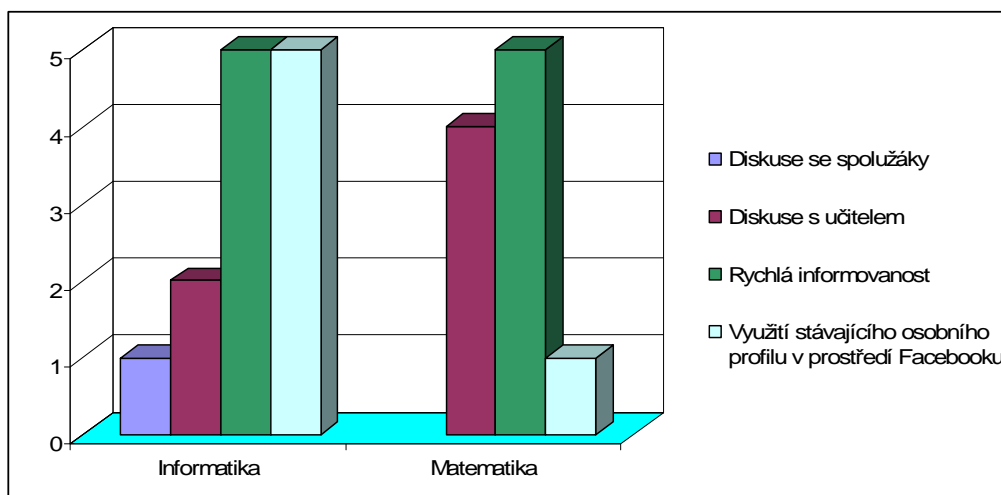

Graf 12: Celkové hodnocení skupiny studentů matematiky

Studenti obou skupin se neshodli v hodnocení přínosu skupiny pro studium. Zatímco studenti informatiky hodnotili přínos více záporně, studenti matematiky jej hodnotili spíše kladně. Tento rozdíl přisuzují tomu, že studenti informatiky do ní především odevzdávali úkoly, kdežto studenti matematiky ji měli hlavně k organizaci studijních materiálů

6.1.1.5 Výhody

Otázka 9: „Zaškrtněte dvě hlavní výhody facebookové skupiny ve výuce.“

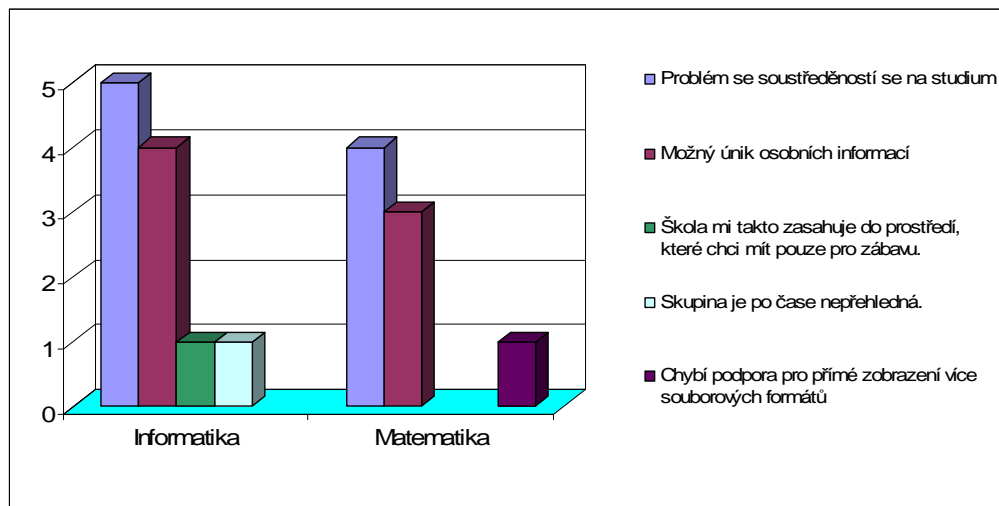

Graf 13: Výhody facebookové skupiny

Studenti dle očekávání potvrdili, že hlavní výhodou je rychlá informovanost a využití stávajícího profilu a prostředí Facebooku, které dobře znají. Ocenili také možnost diskuse s učitelem a se spolužáky.

6.1.1.6 Nevýhody

Otázka 10: „Zaškrtněte dvě hlavní nevýhody facebookové skupiny ve výuce.“

Graf 14: Souhrn nevýhod hodnocených studenty obou skupin

Za největší nevýhody byly studenty označeny problém se soustředěností na studium a možnost úniku osobních informací. s prostředím, přehledností a podporou souborových formátů měli pouze menší obtíže.

6.1.2 Vyhodnocení dotazníku

Dotazník poukázal na to, že studenti většinou neměli problém skupinu nalézt a dostali se do ní poměrně hladce. Problém je v tom, že skupina není ihned po založení k nalezení, ale toto bylo vyřešeno přímým rozesláním odkazu někomu ze studentů a ti si informaci předávali dále.

Polovina studentů uvedla, že nesdílí žádné zásadní informace, které by mohly uniknout a že nemají strach z úniku osobních informací. Ti, kteří je sdílí, si svůj profil dostatečně zabezpečili.

Funkce výukového systému byly hodnoceny stupnicí velmi dobře, dobře, dostatečně a nedostatečně. Jednalo se o oznamování aktualit, odevzdávání úkolů, vkládání výukových materiálů, diskuse s učitelem a diskuse se spolužáky. Podle studentů byla většina z nich splněna dobře. Více než polovina studentů mimo jiné uvedla, že byli spokojeni s formou vkládaných materiálů a že si myslí, že to v prostředí Facebooku nelze lépe vyřešit a že příspěvky ve skupině byly celkově v podstatě přehledné.

Problém nastává hlavně s udržením soustředěnosti na studium. Prostředí Facebooku totiž není k tomuto účelu primárně určeno a tak více než polovina uvedla, že měla problém soustředit se pouze na studium a nevěnovat se jiným aktivitám na sociální síti. Stejný počet studentů uvedl, že jim skupina pomohla k výuce a pro zbylých 40 % neměla zásadní význam.

Mezi největší výhody facebookové skupiny studenti označili především rychlou informovanost a možnost diskuse s učitelem. Mimo jiné také pokládají za výhodu to, že prostředí dobře znají a mohou využít stávající profil bez nutnosti nové registrace. Největší nevýhodou byl již zmíněný problém se soustředěností a obava z potencionálního úniku osobních informací. Celkově ale studenti hodnotili tento výukový experiment kladně.

6.2 Pozorované jevy

Uživatelské prostředí

Prostředí Facebooku je velice dobře propracované a uživatelsky přívětivé co se svého účelu týče. Pro potřeby výuky je zde ovšem mnoho rozptylujících prvků jako reklama, systémová upozornění o různých aktualitách, zprávy od přátel apod. Proto se neukázalo jako vhodné mít Facebook otevřen po celou dobu domácího studia z důvodu snižování soustředěnosti.

Zabezpečení soukromých informací

Většina studentů uvedla, že nesdílí žádné zásadní informace, které by je mohly poškodit v případě úniku na veřejnost nebo že si svůj profil dostatečně zabezpečili. Celkově se tedy nevyskytl problém s využitím soukromých profilů studentů.

Informovanost a reakce studentů na podněty učitele

Studenti měli veškeré informace k výuce aktuální na zdi skupiny, což přispělo k jejich velice rychlé informovanosti. Aktivita studentů ovšem nebyla příliš výrazná. Vždy byla závislá na aktivitě učitele. Diskuse nad učivem probíhala i mimo studijní skupiny.

V čem skupina vyniká oproti LMS

Jelikož nelze přímo srovnávat sociální síť s profesionálním LMS, nepotvrdilo se tedy, že by Facebook mohl v něčem přímo vynikat oproti specializovanému softwaru. Uplatnily se ovšem obecné výhody toho, že Facebook je velice rozšířený a že jej studenti používají velice často. v tomto ohledu lze spatřit určitou výhodu oproti LMS, který si studenti otevřou pouze v případě, že se chtějí učit. Facebook si ale otevřou i bez zjevného důvodu a mimo jiné se dozví, že mají vypracovat seminární práci.

Funkce, které facebooková skupina postrádá

Jako nedostatečná se ukázala být podpora souborových formátů v událostech, do kterých byly výukové materiály soustředěny. Kdyby podpora byla stejná jako na zdi skupiny, mohly být např. také odevzdávané úkoly soustředěny do událostí. Takto byly všechny soubory nahrávány na zeď, což výrazně snižovalo přehlednost.

Vedení diskusí

V průběhu obou kurzů probíhaly diskuse pouze sporadicky k aktuálnímu tématu. Moderované diskuse v reálném čase uskutečněny nebyly.

6.3 Vzdělávací cíle

Vzbudit větší zájem studentů o studium

Výzkum neprokázal, že by využití Facebooku zvýšilo zájem studentů o výuku.

Zrychlit informovanost studentů

Pomocí funkce „zobrazeno uživateli“ bylo prokázáno, že studenti si příspěvky přečetli do druhého dne nebo přes víkend. Tento vzdělávací cíl byl tedy splněn.

Cílená zpětná vazba

Základní zpětná vazba byla zprostředkována pomocí zmíněné funkce „zobrazeno uživateli“. Učitel tak měl přehled o tom, kdo si přečetl příspěvky. Možnost psaní komentářů k příspěvkům učitele nebyla studenty plně využita a nad problematikou učiva příliš nediskutovali. Většinou je musel učitel pobízet k aktivitě. Učitel nevyužil možnosti vytvářet anketní otázky, kde by studenti měli na výběr z několika možností odpovědí. Zadával jim otázky k výuce přímo formou příspěvků, na které ovšem reagovala jen malá část

studentů. Dále také probíhala soukromá korespondence mezi učitelem a studenty. Zpětná vazba byla celkově poskytnuta dostačujícím způsobem.

Komunikace s učitelem a mezi studenty

V průběhu trvání kurzu bylo problematické udržet komunikaci ve vhodné kvantitě, což potvrdilo obecný předpoklad a také se ukázalo, že studenti nejsou na komunikaci mezi sebou příliš zvyklí. Učitel je vyzýval k dotazům především během klasické výuky. Tuto možnost využili většinou jen v případě, kdy nerozuměli dané problematice. Skupina však dobré podmínky pro komunikaci a tento cíl byl splněn.

Sdílení studijních materiálů v přehledné online podobě

Organizace studijních materiálů do událostí v kurzu matematiky poskytlo maximální možnou přehlednost, které lze v prostředí Facebooku dosáhnout. Problém je v tom, že do událostí nelze soustředit jiné soubory než obrazového typu a tak bylo nutné tyto soubory převést na obrázek. v případě, že to nebylo možné, byly soubory nahrávány na externí web a sdílen jejich odkaz. Přehlednosti výukových materiálů bylo tedy dosaženo jen částečně vzhledem ke slabé podpoře souborů v událostech.

Zadávání domácích úkolů pro zafixování probrané látky

K tomuto účelu události využity nebyly. Učitel zadával úlohy pro kurz informatiky prostřednictvím oznámení. Vzhledem k nízkému počtu úloh a špatné podpoře souborových formátů v událostech je studenti odevzdávali přímo na zeď skupiny. Odevzdané soubory byly nejčastěji ve formátu pdf, doc, xls a ppt. Problém nastal při hodnocení úlohy. Student práci odevzdal, učitel ji okomentoval, ale student ji vzápětí smazal a nahrál opravený soubor. Bohužel nelze nastavit deadline úlohy nebo alespoň omezit práva na přepisování souboru. Odevzdávání úloh je proto v prostředí Facebooku nedostatečné. Řešením by mohl být upload na externí úložiště.

6.4 *Nedostatky a nevýhody*

- Při zakládání skupiny bylo nutné přidat alespoň jednoho facebookového přítele jako člena skupiny, který byl následně vzápětí odstraněn. Je tak nutné učinit v jakémkoliv režimu, ať už je skupina tajná, uzavřená nebo otevřená.
- U studentů se zobrazuje fotka profilu, kterou u některých studentů bylo nutné upravit oproti původní, která byla neformální.
- Nelze recyklovat kurz a exportovat obsah skupiny. Každý kurz je potřeba znovu vytvořit. Pokud bychom měli více stejných kurzů, tak není možnost kurz prostě zkopírovat, ale je nutné všechno připravit znovu.
- Koncepce kurzu - přidávání příspěvků na zeď. Nejnovější příspěvky se ukazují nahoře a není možnost zachování časové posloupnosti. a to ani v událostech
- Nastavení času u událostí. Události nejsou dobře viditelné potom, co již proběhly. Je nutno kliknout na „minulé události“, aby je bylo možné zobrazit. Pokud si předpřipravím události, musí se do nich studenti přihlašovat, aby viděli obsah. Do událostí lze vkládat jen obrázky a nic dalšího, což omezuje práci a zadávání úkolů v rámci události.
- Použití vestavěných dokumentů. Při ukládání dokumentu se nezachovalo formátování, navíc je může upravovat kdokoliv
- U nahraných souborů nelze nastavit práva studentům tak, aby je nemohli přepisovat. Odevzdávané a učitelem okomentované úkoly studenti v některých případech smazali a nahráli zpět upravenou verzi. Stejně tak je problém s přidáváním příloh/souborů. Libovolný formát souboru je možné vkládat pouze na zeď. Do událostí lze nahrávat pouze

obrázky a videa, což komplikuje využívání událostí jako výukových hodin.

- Studenti odevzdávali úkoly přímo na zeď skupiny, což výrazně snížilo její přehlednost.
- Aktivita studentů je závislá na aktivitě učitele. Diskuse nad učivem probíhala i mimo studijní skupinu.
- Snadné odběhnout k jiné aktivitě – Facebook je sociální síť a tak se studenti nedokážou dlouho soustředit na výuku.
- Nastavení skupiny - při otevřené a uzavřené skupině se příspěvky ukazují na zdi správce a obtěžuje to. u nastavení tajná to neplatí. Skupina pak ale nejde nalézt.
- Mezi studenty jsou i jedinci, kteří nemají účet na Facebooku a v tomto případě je nutná registrace.

6.5 Výhody

- Rychlá odezva studentů Na zveřejněné informace reagovali do druhého dne či přes víkend.
- Jedná se o uživatelsky přívětivé prostředí, které mnozí studenti velmi dobře ovládají
- Jednoduchost provedení a snadné založení kurzu
- Pomocí informace – „zobrazeno uživateli“ lze úspěšně sledovat, zda studenti informaci opravdu přečetli, tj. jsou s ní seznámeni. Studenti jsou spíš v pozici přijímání informací. Nejsou příliš aktivní.
- Není nutné provozovat systém na školním serveru. Vše probíhalo v prostředí Facebooku s využitím běžného softwaru (MS Office, Adobe Acrobat Reader apod.)

6.6 Vyhodnocení výzkumu

Cílem didaktického experimentu bylo otestovat Facebook ve výuce SSVOŠ v Českých Budějovicích. Tento cíl byl splněn. Závěr je, že není vhodné použít Facebook jako hlavní oporu výuky, ale pouze jako doplněk ke komunikaci v rámci kurzu. Zjistil jsem, že dostačujícím způsobem byly splněny tyto funkce výukového systému: oznamování aktualit, organizace studijních materiálů a diskuse s učitelem. Diskuse mezi studenty neprobíhala odpovídajícím způsobem. To ovšem není způsobeno nedostatkem prostředí, ale spíše charakterem vzorku studentů. Odevzdávání domácích úkolů se projevilo spíše jako nedostačující. Složitější funkce jako např. online testy, větvené přednášky apod. realizovat nelze. v tomto směru není možné profesionální výukové systémy nahradit. Na Facebooku lze zajistit základní elearningovou podporu, ale nelze ho použít jako „výukový pilíř“, na kterém by byl výukový kurz závislý.

Studenty bylo nutné motivovat a pobízet k činnosti. Problém je také se soustředěností studentů na studium. Sociální síť je láká na spoustu volnočasových aktivit, které odrazují pozornost od učiva. Proto nedoporučuji zařazovat Facebook do výuky mladším studentům na ZŠ případně SŠ.

Prostředí skupiny poskytlo studentům prostor pro komunikaci v předmětu. Pomocí dotazníku jsem zjistil, jak jsou s Facebookem ve škole spokojeni studenti. Na otázku, zda je Facebook vhodným prostředkem pro podporu výuky na SSVOŠ v Českých Budějovicích odpovídá celkově spíše kladně. Výsledky ukázaly, že studenti byli v podstatě spokojeni s tím, co Facebook poskytuje a že základní funkce výukového systému mohou být snadno realizovány ve skupině na Facebooku. Avšak má to jistá omezení. Například to, že diskuse se nekonala ve vláknech. Někteří studenti se zde také necítili bezpečně a pohodlně, jelikož by zde mohlo být odhaleno jejich

soukromí. Problém je, že skupina časem stává nepřehledná, proto je nutné udržovat komunikaci tak, aby bylo dosaženo maximální přehlednosti kurzu.

7 Závěr

Cílem teoretické části této práce bylo zmapovat využití vybrané sociální sítě Facebook ve výuce a popsat možnosti a aspekty využití této sítě v dané problematice. Popsal jsem výhody, nevýhody, zabezpečení a rizika. Po úvodu do problematiky jsem rozepsal jeho funkce a nastínil, jak je lze použít ve výuce na základě nastudovaných podkladů. Uvedl jsem konkrétní příklady využívající Facebook ve výuce.

V praktické části jsem provedl výzkum, který testoval možnost využití skupiny na Facebooku jakožto podpůrného nástroje výuky. Použitou metodou výzkumu byl didaktický experiment. Cílem experimentu bylo ověřit, zda a do jaké míry je možné využít této skupiny ve výuce SSVOŠ v Českých Budějovicích. Výuku vedl vedoucí této práce učitel Mgr. Josef Lombart. Vybrány byly dva kurzy, přičemž pro každý byla vytvořena vlastní uzavřená skupina. Výzkum proběhl v zimním semestru akademického roku 2012/2013. Výsledky jsem získal metodou pozorování a výzkumem pomocí dotazníku, který studenti vyplnili po skončení semestru. Odpovídá na to, jak experiment vnímali. Průběh výuky jsem sledoval a konzultoval s učitelem. Experiment proběhl podle teoretického předpokladu a zásadním způsobem se nelišil od navržené koncepce. Prokázal, že na Facebooku lze realizovat základní funkce LMS. Jeho možnosti ale nejsou dostačující pro jeho nahrazení. Vyniká především komunikačními nástroji a tak se v tomto případě ukázal být jako vhodný doplněk k výuce. Na výzkumné otázky odpovídá následujícím způsobem:

V1: *Vzbudí využití Facebooku větší zájem studentů o studium?* Nebylo prokázáno, že by využití Facebooku vzbudilo větší zájem studentů o studium.

V2: *Je problém soustředit se v prostředí Facebooku na studium?* Ano, v prostředí Facebooku je problematické soustředit se na výuku. Jedná se totiž

o sociální síť určenou k zábavě a studenti byli neustále „obtěžováni“ tím, co se děje na profilech ostatních uživatelů, stránkách apod.

V3: *Které funkce výukového systému je schopna plnit skupina na Facebooku?* Činnosti prováděné ve skupinách zahrnovali zveřejňování oznámení, sdílení výukových materiálů, odevzdávání zadaných úkolů a diskusi nad problematikou učiva. Všechny tyto činnosti byly splněny dostatečným způsobem. Problém je, že skupina se časem stává nepřehledná, proto je nezbytné, aby učitel dohlížel nad přehledností a byla dodržována struktura.

V4: *Vnímají studenti Facebook jako bezpečné místo pro sdílení informací?* Výzkumem pomocí dotazníku jsem zjistil, že studenti většinou neměli obavu z odhalení soukromých informací. Většina uvedla, že svůj profil dostatečně zabezpečili nebo že nic zásadního nesdílí. Celkově však vnímají potenciální únik osobních informací jako nevýhodu tohoto prostředí.

Výzkum byl omezen nízkým počtem studentů ve studijních skupinách, proto získaná data mohou být závislá i na několika málo hlasech. Výzkum by se dal brát jako vypovídající, kdyby ve skupině bylo alespoň několik set studentů nebo byl proveden na několika desítkách škol. To ale bylo nad rámec této bakalářské práce, která byla zaměřena pouze na jednu školu. Otestoval jsem využití skupiny na Facebooku ve výuce SSVOS, čímž jsem splnil hlavní cíl práce. v budoucnu je na ni možno navázat diplomovou nebo rigorózní prací. Práce tvoří ucelenou publikaci, jejíž výsledky mohou využít učitelé SŠ/VŠ.

8 Soupis citací

- [1] Statistika [online]. Facebook, [cit. 2013-01-21]. Dostupné online. (anglicky)
- [2] Historie Facebooku. In: *Facebookonline.cz* [online]. [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://www.facebookonline.cz/historie-facebooku/>
- [3] Vývoj sociálních médií: vše, co potřebujete vědět. In: *MEDIA GURU* [online]. [cit. 2012-04-23]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2012/01/vyvoj-socialnich-medii-vse-co-potrebujete-vedet/>
- [4] Twitter. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Wikimedia Foundation, 24.2.2012 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Twitter>
- [5] Google+. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. Wikimedia Foundation, 16.4.2012 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Google%2B>
- [6] Google+ se otevírá mladým uživatelům. In: BRŮCHA, Filip. *COMPUTERWORLD* [online]. 2012 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://computerworld.cz/internet-a-komunikace/google-se-otevira-mladym-uzivatelum-44494>
- [7] DOČEKAL, Daniel. Jak si stojí české sociální sítě v porovnání s Facebookem?. 2009-2-9. [cit. 2010-01-16]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.pooh.cz/tag.asp?tag=Spoluzaci.cz>>.
- [8] Sociální sítě, to není jenom Facebook. In: *Lupa.cz* [online]. 31.3.2009 [cit. 2012-04-16]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/socialni-site-to-neni-jenom-facebook/>

- [9] Rozšíření nových technologií a jeho důsledky pro vzdělávání. In: *Sociální média ve výuce* [online]. 2011 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://socialnemediavevyuce.webnode.cz/socialni-media-a-uceni/>
- [10] HANDL, Jan. Jak nám sociální sítě změnilly komunikaci. In: *Tyinternety.cz* [online]. 11.3.2011 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <http://www.tyinternety.cz/socialni-site/jak-nam-socialni-site-zmenily-komunikaci-3110>
- [11] Úvod do sociálních sítí: etické a sociální problémy. In: *Metodický portál* [online]. 21.3.2012 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/G/15081/uvod-do-socialnich-siti-eticke-a-socialni-problemy.html/>
- [12] Některá z rizik Facebooku, o kterých možná ještě nevíte. In: *Metodický portál* [online]. 4.11.2010 [cit. 2012-04-22]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/9889/nektera-z-rizik-facebooku-o-kterych-mozna-jeste-nevite-dil-i.-.html/>
- [13] Best Use of Facebook Education Apps. In: *AllWritingSolutions* [online]. 01-2012 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z: <http://www.allwritingsolutions.com/facebook-education/>
- [14] Základní informace o skupinách. In: *Facebook CENTRUM NÁPOVĚDY* [online]. 2012 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.facebook.com/help/?page=220930054603695>
- [15] Groups. In: *Facebook Newsroom: Product overview* [online]. září 2004 [cit. 2012-04-17]. Dostupné z: <http://newsroom.fb.com/content/default.aspx?NewsAreaId=21>
- [16] Facebook oprášil původní účel, přináší Skupiny pro školy. In: ČERVÁKOVÁ, Hana. *Tyinternety.cz* [online]. 12.04.2012 [cit. 2012-04-18]. Dostupné z: <http://www.tyinternety.cz/novinky/facebook-oprasil-puvodni-ucel-prinasi-skupiny-pro-skoly-6546>

- [17] Facebook DEVELOPERS [online]. 2012 [cit. 2012-04-19]. Dostupné z: <https://developers.facebook.com/docs/>
- [18] SlideShare. In: *Nastroje.knihovna.cz* [online]. 2011 [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <http://nastroje.knihovna.cz/katalog-nastroju/prezentace-informaci/prezentace-dokumentu/slideshare>
- [19] SCORM je referenční model pro e-learning. Je souborem specifikací a standardů, jejichž hlavním úkolem je umožnit provozovat obsah vytvořený v souladu se SCORMem v libovolném LMS, který také musí pravidlům SCORM vyhovovat.
- [20] Udutu. *Easy to use online learning solutions* [online]. [cit. 2012-04-25]. Dostupné z: <http://www.udutu.com/products-udututeach-and-udutulearn.html>
- [21] Seminář "Generace síťového věku - využití sociálních sítí ve výuce". In: *Computer Agency* [online]. 2010 [cit. 2012-04-26]. Dostupné z: <http://www.c-agency.cz/seminar-generace-sitoveho-veku>
- [22] USF teacher uses Facebook in class. In: *The Oracle* [online]. 2010 [cit. 2012-03-16]. Dostupné z: <http://www.usforacle.com/usf-teacher-uses-facebook-in-class-1.2191262#.T5ntzNkqmSo>
- [23] Classroom Facebook Page - My Reasoning. In: *My Hullabaloo* [online]. [cit. 2012-04-27]. Dostupné z: <http://mattgomez.posterous.com/classroom-facebook-page-my-reasoning>
- [24] KESSLER, Sarah. *Mashable.com* [online]. 2010 [cit. 2012-04-09]. The Case For Social Media in Schools. Dostupné z [www: http://mashable.com/2010/09/29/social-media-in-school](http://mashable.com/2010/09/29/social-media-in-school)

- [25] Wang, Q., Woo, H. L., Quek, C. L., Yang, Y. and Liu, M. (2012), Using the Facebook group as a learning management system: An exploratory study. *British Journal of Educational Technology*, 43: 428–438. doi: 10.1111/j.1467-8535.2011.01195.x
- [26] PÁNA, Lubomír a Miroslav SOMR. *Metodologie a metody výzkumu*. 1. vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2007, 164 s. ISBN 9s78-808-6708-522.
- [27] Základní metody výzkumu: Vybrané kapitoly z metodologie pedagogického výzkumu. České Budějovice, 2007. Dostupné z: http://www.eamos.cz/amos/kat_ped/externi/kat_ped_62141/zakladni_metody_vyzkumu.doc
- [28] *Got Facebook? Investigating What's Social About Social Media* [online]. Austin, Texas, USA, 2010 [cit. 2012-04-23]. Dostupné z: http://www.theyoungandthedigital.com/wp-content/uploads/2010/11/watkins_lee_facebookstudy-nov-18.pdf. University of Texas.
- [29] Střední škole obchodu, služeb a podnikání a Vyšší odborné škole v Českých Budějovicích [online]. 2013 [cit. 2013-04-07]. Dostupné z: <http://www.ssvos.cz/>
- [30] Základy e-learningu. In: Centrum informačních technologií Ostravské univerzity [online]. [cit. 2013-04-03]. Dostupné z: http://cit.osu.cz/dokumenty/elearning_kkveton.pdf
- [31] REITMAYEROVÁ Eva, BROUMOVÁ Věra. Cílená zpětná vazba -- Metody pro vedoucí skupin a učitele. 2007. ISBN 978-80-262-0222-6.
- [32] Komunikace se studenty. In: Informační systém Masarykovy univerzity [online]. 2012 [cit. 2013-04-06]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/help/elearning/komunikace>

9 Přílohy

- [1] Dotazník určený pro předvýzkum dostupný z:
<https://docs.google.com/spreadsheets/viewform?formkey=dFJPNFQ4VE1aR0ZCYzh4VEtHbDZ5SEE6MQ#gid=0>
- [2] Dotazník určený k výzkumu dostupný z:
https://docs.google.com/forms/d/1f8iTH2dIRDD_mQ2cloen8G2whoVJ18K2S0T3KO0kmXQ/viewform
- [3] CD

Dotazník bakalářské práce

Vážená respondentko, vážený respondente,

V rámci mé bakalářské práce "Využití sociálních sítí ve výuce" Vás prosím o vyplnění tohoto dotazníku. Jedná se o dotazník čistě anonymní. Veškeré informace získané tímto výzkumem budou určeny pouze ke statistickým účelům v této mé bakalářské práci.

děkuji

Aleš Kopecký

student Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

*Povinné pole

Pohlaví: *

Vyberte jednu z možností

- Muž
 Žena

Kolik je Vám let? *

Vyberte jednu z možností

- 13 - 15
 15 - 17
 17 - 19
 19 - 26
 26 - 30
 30 - 40
 50 - 60
 60 a více

Kraj: *

Vyberte jednu z možností

Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání? *

Vyberte jednu z možností

Jste žák, student nebo učitel? *

Vyberte jednu z možností

- Student (žák)
 Učitel
 Jiné (nejsem učitel ani nestuduji)

O jaký typ školy se jedná? *

Vyberte jednu z možností

Které sociální sítě používáte? *

Vyberte jednu nebo více možností

- Facebook
- Twitter
- Google+
- MySpace
- LinkedIn
- Spolužáci
- Žádné
- Jiné:

Jak často vybrané sociální sítě používáte? *

Ke každému řádku vyberte jednu z možností ve sloupci

	denně	3-4x týdně	1x týdně	občas	nepoužívám
Facebook	☐	☐	☐	☐	☐
Twitter	☐	☐	☐	☐	☐
Google+	☐	☐	☐	☐	☐
MySpace	☐	☐	☐	☐	☐
LinkedIn	☐	☐	☐	☐	☐
Spolužáci	☐	☐	☐	☐	☐

Kolik času trávíte na Facebooku? *

Vyberte jednu z možností

- denně více než 1 hodinu
- denně maximálně 1 hodinu
- mám to zapnuté klidně celý den, ale nejsem aktivní
- 3-4x týdně
- 1x za týden
- méně než 1x za týden

K jakým účelům Facebook, popřípadě jiné sociální sítě používáte? *

Vyberte jednu nebo více možností

- Sdílení fotografií
- Chatování s přáteli
- Sdílení a komentování různých příspěvků
- Vytváření a sdílení událostí
- Sdílení obsahu různých komunitních skupin
- Hraní her
- Vyplňování různých anket apod.
- Komunikace mezi spolužáky
- On-line spolupráce nad domácími úkoly (např. na zdi skupiny)

Jiné:

Kolik tvých spolužáků/kolegů není na Facebooku? *

Vyberte jednu z možností

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 - 8
- 9 - 10
- 10 - 15
- 15 a více

Kolik tvých spolužáků nechce používat žádnou sociální síť? *

Vyberte jednu z možností

- 0
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6 - 8
- 9 - 10
- 10 - 15
- 15 a více

Používá se ve vaší škole nějaký systém pro řízení výuky? (Learning Management System = LMS) Např. Moodle *

Vyberte jednu z možností

- Ano
- Ne

Který z následujících systémů pro řízení výuky používá vaše škola? *

Vyberte jednu nebo více možností

- Moodle
- Eamos.cz
- Edutools
- WebCT
- Blackboard
- Desire2Learn
- žádný

Jiné:

Které z následujících funkcí Moodle opravdu používáte? Případně které jsou podle vás skutečně nejvíce používány? *
Vyberte jednu nebo více možností

Odevzdávání zadáných úkolů

Studium ze studijních materiálů vytvořených v Moodle

Studium z externě vložených materiálů (pdf, odkaz na jiné webové stránky apod.)

Fórum a sdílení příspěvků

On-line testy

Jiné: _____

Vaše náměty, připomínky a otázky k tomuto dotazníku: _____

Používá technologii [Dokumenty Google](#)

[Ochrana soukromí](#) - [Smlouva o podmínkách služby](#) - [Další smlouvy o podmínkách](#)

Dotazník pro studenty kurzů matematiky a informatiky SSVOŠ

[Upravit formulář](#)

V rámci mé bakalářské práce "Využití sociálních sítí ve výuce" Vás prosím o vyplnění krátkého dotazníku. Je anonymní a zabere Vám cca 5 minut. Získané informace poslouží jen ke studijním účelům. Děkuji

*Povinné pole

Vyberte prosím studijní skupinu, do které patříte

1. Bylo obtížné skupinu na Facebooku nalézt a přihlásit se do ní?

- Ano, nemohl jsem ji nalézt, ale nakonec se mi to podařilo.
- Spíše ano, protože ji nebylo možné nalézt ihned.
- Spíše ne.
- Ne. Dostal jsem se do ní hladce.
- Jiné:

2. Máte strach z úniku Vašich soukromých dat do školního prostředí?

- Ano, proto jsem si zabezpečil profil úpravou sdílení informací.
- Ano, ale profil jsem si nezabezpečil.
- Ano. A to i přesto, že jsem si profil zabezpečil.
- Ne. Je mi jedno, kdo uvidí mé soukromé informace
- Ne, protože jsem profil měl již dostatečně zabezpečený
- Ne, protože nic zásadního nesdílím

3. Jak podle Vás facebooková skupina splnila funkce výukového systému? (ohodnotte jako ve škole)

	Velmi dobře	Dobře	Dostatečně	Nedostatečně
Oznamování aktualit	☐	☐	☐	☐
Odevzdávání úkolů	☐	☐	☐	☐
Vkládání výukových materiálů	☐	☐	☐	☐
Diskuse s učitelem	☐	☐	☐	☐
Diskuse se spolužáky	☐	☐	☐	☐

4. Které z činností ve skupině pro Vás měli největší význam?**5. Byl jste spokojen s formou vkládání výukových materiálů? ***

- Ano. Myslím, že to v prostředí Facebooku nelze lépe vyřešit.
- Ano, ale bylo by lepší je dávat přímo na zeď
- Ano, ale lepší by bylo odkazovat na online Google dokumenty, případně na jiný typ online dokumentů (uveďte který níže)
- Ano, ale lepší by bylo, kdyby byl Facebook propojen přímo s Google dokumenty, případně s jiným typem online dokumentů (uveďte kterým níže)
- Nebyl, nerad se učím z počítače. Raději používám klasický sešit nebo učebnici.
- Ne, neučil jsem se z nich.
- Ne, učím se z jiných zdrojů internetu
- Jiné:

6. Ohodnotně přehlednost skupiny. *

- Velmi dobrá
- Dobrá
- Dostatečná (na zdi bylo hodně příspěvků, ale dalo se to zvládnout)
- Nedostatečná (na zdi bylo příliš příspěvků, takže jsem měl problém nalézt potřebné informace)

7. Byl pro Vás problém soustředit se v prostředí Facebooku pouze na studium? *

- Ne.
- Spíše ne.
- Spíše ano.
- Ano.

8. Pomohla Vám facebooková skupina ve studiu? *

- Ne.
- Spíše ne.
- Spíše ano.
- Ano.

9. Zaškrtněte dvě hlavní výhody facebookové skupiny ve výuce. *

- Rychlá informovanost
- Využití stávajícího osobního profilu (není nutná registrace)
- Facebookové prostředí dobře znám a nemusím se učit s novým systémem.
- Diskuse se spolužáky
- Diskuse s učitelem
- Organizace výukových materiálů do událostí
- Jiné:

10. Zaškrtněte dvě hlavní nevýhody facebookové skupiny ve výuce. *

- Možný únik osobních informací.
- Problém se soustředěností se na studium. Facebook je totiž primárně určen pro zábavu, nikoliv pro výuku.
- Škola mi takto zasahuje do prostředí, které chci mít pouze pro zábavu.
- Skupina je po čase nepřehledná.
- Chybí podpora pro přímé zobrazení více souborových formátů.
- Jiné:

11. Vaše další náměty a připomínky.

Nikdy přes Formuláře Google neposílejte hesla.

Používá technologii
Google Drive

Obsah není vytvářen ani schválen Googlem.

[Nahlásit zneužití](#) - [Smluvní podmínky služby](#) - [Další smluvní podmínky](#)